

RAHANDUS- MINISTEERIUM

MINISTRY of FINANCE of the REPUBLIC of ESTONIA

Eesti Eelarve- ja struktuurikava Eduaruanne 2026

Tallinn, 30. aprill 2026

Sisukord

Sissejuhatus.....	3
Eelarve- ja struktuurikava iga-aastase eduaruande eesmärk	3
Makromajanduslikud eeldused.....	4
Makromajanduse olukord ning väljavaade	4
Makromajanduse netokulukasvu eelduste erinevus võrreldes Rahandusministeeriumi 2026. aasta kevadise majandusprognoosiga	5
Eelarvestrateegia ja eelarveprognoos.....	6
Eelarvestrateegia.....	6
Kevadine majandusprognoos.....	7
Valitsemissektori tulud ja kulud	8
Riigikaitse kulud	9
Tulumeetmed.....	9
2025. aasta tulude mahtu mõjutavad meetmed	10
2026. aastat tulude mahtu mõjutavad meetmed.....	13
Valitsemissektori võlg	14
Tingimuslikud kohustised.....	15
Reformid ja investeeringud.....	18
LISAD	23
LISA 1. Tabelid	23
Tabel 1a: Valitsemissektori fiskaalkohustus (netokulude kasvu kava)	23
Tabel 1b: Põhinäitajad.....	23
Tabel 2a: Makromajanduslikud eeldused	24
Tabel 3a: Väliseeldused.....	26
Tabel 4: Riigi rahanduse prognoos.....	27
Tabel 5: Täpsustatud tulumeetmete hinnanguline mõju.....	29
Tabel 6. Taaste- ja vastupidavusrahastu (RRF) toetused	30
Tabel 7. Taaste- ja vastupidavusrahastu (RRF) laenud.....	30
Tabel 9. Muud reformid ja investeeringud	31
LISA 3. TABEL II ARUANDLUS EUROOPA SOTSIAALÕIGUSTE SAMBA RAKENDAMISE KOHTA.....	37
LISA 4. TABEL III KESTLIKU ARENGU EESMÄRKE KÄSITLEV ARUANDLUS	47

Sissejuhatus

Eelarve- ja struktuurikava iga-aastase eduaruande eesmärk

Käesolev eduaruanne vaatab tagasi 2024. aastal jõustunud Euroopa Liidu majanduse juhtimise raamistikus koostatud keskpika perioodi eelarvel- ja struktuurikava täitmisele selle rakendumise esimesel täisaastal, milleks oli 2025.aasta.

Eduaruande ülesanne on näidata netokulukasvu indikaatori arenguid möödunud aasta tegelike andmete põhjal ja võrdluses EL Nõukogu poolt soovitud netokulukasvu trajektooriga. Siinkohal tasub meenutada, et netokulukasvu indikaator mõõdab valitsussektori kulude kasvu, olles sealjuures kohandatud välisabi, maksumeetmete ning majandustsüklilist tulenevate kõikumiste suhtes. Eduaruanne põhineb 2026. ja 2027. aasta osas Rahandusministeeriumi kevadisele majandusprognoosile, millele on lisatud täiendavalt kütuseaktsiisi tõstmise ärajätmise mõju.

Lisaks kirjeldab eelarvekava reformide ja investeringutega edenemist, mis on seotud Euroopa poolaasta riigipõhiste soovitude täitmisega või mis suurendavad riigi majanduskasvu ja majanduse kestlikkust. Riigirahanduse prognoos tugineb makromajandusprognoosi baasstsenaariumile ning lähtub kehtivatest strateegiatest ja õigusaktidest. Kulude prognoosi osas on peamiseks aluseks möödunud aasta sügisel koostatud eelarvestrateegias langetatud otsused, arvestuslike kulude osas (peamiselt sotsiaalkulud) on prognoosi uuendatud.

Rahandusministeeriumi hinnangul ulatus 2025. aastal valitsussektori netokulude kasv 1,9%-ni, mis oli madalam netokulude trajektooriga seotud piirmäärast 7,1%. Ka valitsussektori puudujääk jäi esialgsel andmetel väiksemaks kui 2025. aasta eelarve koostamisel eeldati. Lähiaastatel planeeritakse siiski ära kasutada kogu eelarveruum ja kulukasv on maksimaalne, mida eelarvereeolid võimaldavad.

Eesti esitas 29. aprillil 2025.a koos 15 teise Euroopa Liidu riigiga taotluse riigipõhise vabastusklausli rakendamiseks aastatel 2025-2028 ning vastava otsuse alusel on valitsusel täiendav paindlikkus koostada riigieelarvet suurema puudujäägiga kui 3% SKPst, ilma et kaasneks risk Euroopa Liidu ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluseks. Kaitsekulude suurendamiseks saadud vabastusklausel annab neli aastat üleminekuaega lahenduseni, milles püsivalt suurendatud kaitsekulud peavad saama eelarvest rahastatud kas muude kulude või suuremate maksude arvel. 2025. aastal koostatud riigi eelarvestrateegias otsustas Vabariigi Valitsus kasutada kaitsekulude vabastusklausliga lubatud puudujäägi suurendamist maksimaalses mahus aastatel 2026. ja 2027. , mis võimaldab tõsta kaitsekulud üle 5% SKPst, nagu on ettenähtud ka valitsusliidu alusleppes. Kaitsekulude vabastusklauslit arvestades on 2025. aasta tegelik ja 2026. aasta prognoositav valitsussektori netokulude kasv eelarvereeplitega kooskõlas.

Makromajanduslikud eeldused

Peatükk annab ülevaate viimasest majandusarengust ning Rahandusministeeriumi kevadprognoosi ootustest järgnevateks aastateks ja kuidas need erinevad netokulukasvu arvutuste aluseks olevatest eeldustest. Rahandusministeeriumi 2026. aasta kevadine majandusprognoos avaldati 2. aprillil 2026. Rahandusministeeriumi kevadprognoosi aluseks olevad väliskeskkonna eeldused on fikseeritud märtsi alguse seisuga.

Makromajanduse olukord ning väljavaade

Ebakindlus majanduses on suur, kuid majandus peaks sel aastal siiski kasvule pöörduma. Kui 2025. aastal kasvas reaalne SKP 0,6%, siis 2026. aastal ootame 2,3%-st kasvu. 2026. aastal veab kasvu valdavalt sisenõudlus ehk valitsuse ja erasektori tarbimine ning investeeringud. Välisnõudlus jätkab samuti taastumist ning 2027. aastal ekspordi kasv kiireneb. Majanduse taastumist muudab vaevalisemaks sõjategevus Lähis-Idas, millega kaasneb energiahindade tõus ning teadmatus toormeturgude pakkumise normaliseerumise osas.

Majapidamiste tarbimist toetavad tulumaksusüsteemi muudatus, hinnakasvu aeglustumine ning paranev kindlustunne. 2026. aastal peaks eratarbimine taas selgelt kasvule pöörduma. Ühetaolise maksuvaba tulu kehtestamine 700 eurot kuus tõstab keskmist netopalka oluliselt, kuid erineva sissetulekuga inimestele on kättesaadava töötasu kasv ebaühtlane.

Lähiaastatel toetab investeeringute kasvu eelkõige valitsussektor riigikaitse ja Rail Balticuga seotud kulutustega. Tasapisi paranev majanduskeskkond on loonud eeldused ka erasektori investeeringute kiiremaks kasvuks.

Pärast kaks aastat kestnud langust, mil Eesti ekspordimahud vähenesid ligikaudu 10% võrra, pöördus eksport välisnõudluse elavnemise toel 2025. aastal taas kasvule. Seejuures edestas Eesti ekspordi kasv välisnõudluse kasvu, mis tähendab, et Eesti ekspordi turuosa suurenes. Järgmistel aastatel ootame, et Eesti ekspordi kasv järgib enam-vähem välisnõudluse arengut.

2026. aastal on oodata tarbijahindade 4%-st tõusu. Kuigi Lähis-Ida konflikt toob kaasa energia kallinemise, võimaldab toiduainete ja teenuste tagasihoidlikum hinnatõus ning administratiivsete meetmete mõju vähenemine inflatsioonil aeglustuda.

Prognoosi riskistsenaariumis on majanduse kasv sel aastal oluliselt aeglasem, kõigest 0,8%, ja hinnakasv on oluliselt kiirem. Riski-stsenaariumis oleme eeldanud püsivamaid energia tarneraskusi, sh nafta hinna püsimist tasemel 120 dollarit barreli kohta järgneva poole aasta jooksul.

Makromajanduse netokulukasvu eelduste erinevus võrreldes

Rahandusministeeriumi 2026. aasta kevadise majandusprognoosiga

Allpool on toodud tabel netokulukasvu makromajanduslike eelduste ja Rahandusministeeriumi 2026. aasta kevadise majandusprognoosi võrdlusega. Kevadise majandusprognoosi olulisemad erinevused netokulukasvu eeldustest tulenevad 2024. aasta tegelikest arengutest ning muutunud väliskeskkonnast, mistõttu on uuendatud majanduskasvu ja SKP deflaatori prognoose.

Eesti majandus on alates 2024. aasta lõpust näidanud paranemise märke, kuid majanduskasv pole oodatud tempos kiirenenud. Aastavõrdluses pöördus majandus kasvule alates 2025. aasta teisest kvartalist. Samas pole majanduskasv oodatud tempos taastunud, mille taga on nii meie peamiste ekspordipartnerite suhteline nõrkus kui ka tarbijate ja ettevõtete madal kindlustunne. SKP deflaatori kasv oli 2025. aastal veidi tagasihoidlikum, kui netokulukasvu eeldustes fikseeritud 4%. Selle taga on peamiselt eelmise aasta teises pooles toimunud hinnatõusu aeglustumine, mis tulenes nii globaalsetest toormehindade langusest kui ka tihenened konkurentsist mootorikütuste turul. Käesolevaks ja järgnevateks aastateks ootame majanduse selgemat kasvule pöördumist, kuid nelja aasta (2025-2028) keskmisena jääb kevadise prognoosi kohaselt nii nominaalse kui ka reaalse majanduskasvu tempo madalamaks, kui netokulukasvu eeldustes fikseeritud.

Võrreldes netokulukasvu eeldustega on 2026. aasta kevadprognoosis sisalduvad SKP deflaatori prognoos ning potentsiaalse kasvu hinnangud erinevad. Erinevuse peamiseks põhjuseks on meetodikaerinevused. SKP deflaatori puhul lähtume kevadprognoosis viimasest teadaolevast infost ning poliitikameetmetest järgmiseks neljaks aastaks. Samas netokulukasvu eelduste puhul oli 2025. aasta osas aluseks suvine majandusprognoos ning edasiste aastate puhul lineaarne lähenemine T+10 referentsväärtusele ehk inflatsiooni tulevikutehingute väärtusele. Samuti oleme kevadprognoosis ümber hinnanud majanduse kasvupotentsiaali, kui netokulukasvu eelduse aluseks oli Euroopa Komisjoni 2024. aasta kevadprognoosi hinnang Eesti potentsiaalsele kasvule.

Tabel 1. Netokulukasvu eeldused ning võrdlus 2026. aasta kevadprognoosiga

		2025	2026	2027	2028	Keskmine
Netokulukasvu eeldused	Reaalne SKP	2,1	2,5	2,0	2,0	2,1
	Nominaalne SKP	6,2	6,2	5,3	4,9	5,6
	SKP deflaator	4,0	3,6	3,2	2,8	3,4
	Potentsiaalne kasv	1,0	0,9	0,5	0,5	0,7
Rahandusministeeriumi 2026. aasta kevadprognoos	Reaalne SKP	0,6	2,3	2,5	2,3	1,9
	Nominaalne SKP	4,4	6,0	5,2	4,7	5,1
	SKP deflaator	3,8	3,6	2,7	2,3	3,1
	Potentsiaalne kasv	0,4	1,0	1,2	1,4	1,0

Eelarvestrateegia ja eelarveprognoos

Eelarvestrateegia

Valitsuse eelarvepoliitika eesmärgiks käesoleva eelarvestrateegia perioodil on hoida halvenenud julgeolekuolukorra tõttu suurenenud kaitsekulude tulemusel suurenenud eelarvedefitsiit lubatud piirides, otsides samal ajal lahendusi kuidas püsivalt kerkinud kaitsekulusid katta püsivate katteallikatega, mis aitaksid puudujäägi taset alla tuua. Eesti taotles eelmisel aastal kaitsekulude vabastusklausli rakendamist ja planeeris sellest tulenevalt selle ja järgmise aasta puudujäägi maksimaalselt lubatud 4,5% tasemel SKPst. Pikemas perspektiivis on valitsuse eelarvepoliitika põhieesmärk toetada makromajanduslikku stabiilsust läbi turgude paindlikkuse ja efektiivsuse ning ohjata majanduse tasakaalustatud arengut ohustavaid riske.

Koroonakriisi tagajärjel ning Venemaa-Ukraina vastase agressioonisõja tõttu valitseb majanduses jätkuvalt keeruline olukord, kuigi 2025. aastal oli näha majanduse elavnemist ja potentsiaalile lähenemist, näiteks pöördus eksport välisnõudluse toel taas kasvule. 2020-2023 aastatel kehtinud eelarvereeglite vabastusklausel on lubanud paisutada defitsiiti ning võlataset. Valitsus on kinnitanud kindlat tahet vältida ülemäärast eelarvedefitsiiti ehk nominaalne eelarvepuudujääk ei tohi ületada 3% SKPst, erandina rakendatakse aastatel 2025-2028 (pikendamise võimalusega aastasse 2029) suurenenud julgeolekukuludest tulenevat vabastusklauslit. Vaatamata EL-i tasandil kehtestatud netokulude kasvul põhinevale eelarvereeglistikule kavandatakse Eestis eelarvepoliitikat endiselt eelarvepuudujäägist lähtuvalt, millele lisaks tuleb nüüd edaspidi jälgida ka kulude kasvu piiravat indikaatorit.

2025. aasta septembris koostatud riigi eelarvestrateegias otsustas Vabariigi Valitsus süvendada nominaalset eelarvepuudujääki kaitsekulude vabastusklausliga maksimaalselt lubatava tasemeni 4,5%-ni SKPst aastatel 2026. ja 2027. Rahandusministeeriumi suveprognoosiga võrreldes kasvas puudujääk 0,5% võrra SKPst tulenevalt valitsuse otsusest jätta ära 2026. aastaks kavandatud tulumaksu tõus, suurendada õpetajate, kultuuritöötajate ning siseturvalisuse valdkonna palgafondi, suunata lisavahendeid teehoidu ja Rail Balticu ehitusse. Suurenevad kulud kaetakse osaliselt riigikaitsekulude ja CO2 vahendite nihutamisega järgmistesse aastatesse.

Eelarve- ja struktuurikavas võetud makromajanduse ning riigirahanduse eelduste kohaselt prognoositi 2025. aasta Eesti struktuurseks defitsiidiks 1,2% SKPst ning aastatel 2026 – 2028 1,5% SKPst. Riigirahanduse näitajate osas eeldati eelarve- ja struktuurikava kulukasvu trajektoori seadmisel, et kava kehtivusaja jooksul säilib 2024. aasta tulude (ilma välisvahenditeta) suhe SKPst ning uute tulumeetmete lisandumisega ei arvestata. Rahandusministeeriumi viimase hinnangu kohaselt kujunes 2025. aasta struktuurseks defitsiidiks 0,2% SKPst, millega on täidetud seatud eesmärgid. Hinnangu andmisel on lähtutud 2025. aastani kehtinud majandustsükli (SKP lõhe) hindamise meetodikast, et tagada võrreldavus eesmärkide seadmise aluseks olnud meetodikaga. Alates 2026. aastast on majandustsükli hindamise meetodikat muudetud, mis annab majandusolukorrale adekvaatsema hinnangu. Muudetud meetodika kohaselt on 2025. a

struktuurne defitsiit 1,4% SKPst. Erinevust põhjustab uue meetodika kohaselt nii tasakaalulähedasem hinnang majandustsükli seisule kui ka väiksem eelarve tsüklitundlikkuse koefitsient.

Euroopa Liidu eelarvereglitele vastavuse tagamiseks on liikmesriigid kohustatud tagama, et **netokulude kasv** ei ületaks EL Nõukogu poolt neljaks aastaks kehtestatavat eelarve kulukasvu trajektoori. Euroopa Komisjon arvutab protsessi algatuseks netokulude kasvu võrdlustrajektoori, tuginedes oma prognoosidele ja ühtlustatud meetodile riikide lõikes. Euroopa Komisjon on võimaldanud koos kaitsekulude vabastusklausli kasutuselevõtuga lähtuda korrigeeritud kontrollikontost, mis võimaldab nelja aasta jooksul netokulude kasvu trajektoorist kõrvalekaldumist 1,5% ulatuses SKPst igal aastal.

Kevadine majandusprognoos

2025. aasta netokulude kasv oli esialgsete andmete kohaselt 1,9%, mis ei ületanud EL Nõukogu poolt Eestile eelarve- ja struktuurikavas kinnitatud kulukasvu, milleks oli 7,1%. Prognoosi kohaselt kiireneb netokulude kasv sel aastal 11,6%-ni. Valitsussektori kogukulude kasv kiireneb sel aastal 9,1%-ni ja ka netokulude kasv ehk kulud ilma välistoetusteta, kaasfinantseerimiseta, tsükliliste töötutoetusteta ja intressideta on sama kiire. Erinevalt eelmisest aastast, kui kulude kasv oli kaetud maksumeetmetega, on sel aastal maksumeetmetel negatiivne mõju tuludele, mis omakorda suurendab netokulude kasvutempot. Suurema mõjuga maksumeetmeteks on ühetaolise maksuvaba tulu kehtestamine ning kütuseaktsiisi tõusu ärajätmine. Võrreldes EL Nõukogu kulukasvu trajektooriga, ületab prognoositav netokulude kasv lubatud trajektoori nii sel kui järgmisel aastal. Kumulatiivne kulukasv, mille alusel hindab Euroopa Komisjon vastavust määruse 2024/1263 tingimustele, ületab 2026. aastal ELi Nõukogu poolt kinnitatud taset 3% võrra.

Tabel 2. Eesti netokulude kasv, protsentides

		2024	2025	2026*	2027*
Eesti netokulude kasv vastavalt eelarve- ja struktuurikavale	aasta	1,9	7,1	5,1	3,6
	kumulatiivne	1,9	9,0	14,2	17,7
Eesti tegelik netokulude kasv 2025. aastal ja prognoos kuni aastani 2027	aasta	3,8	1,9	11,6	4,5
	kumulatiivne	3,8	5,7	17,2	21,7

* prognoos

EL määrusega 2024/1263 on loodud kontrollikonto kontseptsioon, mis näitab kui palju riigi tegelik eelarvepoliitika on ajan kõrvale kaldunud kokkulepitud kulutrajektoorist ehk arvutab kõrvalekallete jäägi. Kui kumulatiivne saldo on positiivne siis see näitab, et kulutatud on lubatust rohkem.

Eesti netokulude kasv, arvestades vabastusklauslit, jäi aastatel 2024 ja 2025 eelarve- ja struktuurikavas seatud netokulude kasvu ülempiirist väiksemaks, mistõttu kogunes kontrollikontole negatiivne jääk (krediit). Nii sel kui ka järgmisel aastal ületab netokulude kasv lubatud trajektoori, mis vähendab kontrollikonto krediidi sel aastal minimaalsele tasemele ning jõuab järgmisel aastal

juba 0,3% SKPst positiivsele poolele, mis viitab eelarvreeglitest lubatust suuremale kõrvalekaldele ja mis nõuab korrigeerimist järgmises eelarvestrateegia protsessis.

Tabel 3. Netokulukasvu kontrollikonto, protsentides

	2024	2025	2026*	2027*
Eesti netokulude kasv vastavalt eelarve- ja struktuurikavale	1,9	7,1	5,1	3,6
Eesti tegelik netokulude kasv	3,8	1,9	11,6	4,5
Kontrollikonto aastane saldo	0,8	-2,2	2,8	0,4
Kontrollikonto kumulatiivne saldo	0,8	-1,5	1,4	1,8
Vabastusklausliga lubatav kaitsekulude kasv			1,5	1,5
Korrigeeritud kontrollikonto jääk		-1,5	-0,1	0,3

* prognoos

Valitsemissektori tulud ja kulud

Valitsemissektori tulud ulatuvad 2026. aastal 40,3%-ni SKPst (vt lisa tabel 4), mis tähendab võrreldes 2025. aastaga valitsemissektori tulude osatähtsuse vähenemist 1,1 protsendipunkti võrra SKPst ehk täpsemalt 1,39 miljardi euro võrra. Käesolevas eelarve- ja struktuurikava eduaruandes hinnatakse tulumeetmete lisanduva mõju mahuks 2025. aastal 535,7 miljonit eurot ehk 1,3% SKPst. 2026. aastal on tulumeetmetel eelarvele negatiivne mõju, mis ulatub 535,7 miljoni euroni ehk -1,25ni SKPst.

Kõige suurema positiivse mõjuga tulude laekumisele oli 2025. aastal tulumaksu seaduse muudatused. Jooksvatest tulumaksude ja omandimaksude muutustest lisandus eelarvesse 270,8 miljonit eurot, millest moodustasid peamise osa alates 01.01.2025 juriidilise ja füüsilise isiku tulumaksu määrade tõstmisest tulenev tulumaksu laekumine (vt lisa tabel 5).

Otseste maksude hulka arvestatakse ka automaks, mille mõju valitsussektori tuludest muudele tootismaksudele on 2025. aastal 151,3 miljonit eurot. Kaudseid makse suurendasid mahult kõige enam 2025. aastal juulis jõustunud käibemaksu standardmäärade tõus 22%-lt 24%-ni, mille mõjudeks on hinnanguliselt 114,3 miljonit eurot (vt lisa tabel 5).

2025. aasta kulud kasvasid võrreldes eelneva aastaga julgeolekuvõimekuse parandamiseks tehtavate lisakulutuste, laiapidse riigikaitse kulutuste, vanaduspensionide ja struktuurifondide uuest rahastusperioodist tulenevate suuremahuliste investeeringute tõttu. 2025. aastal kasvavad kuludest enim sotsiaalsiirded ehk sotsiaaltoetused ja kapitali kogumahutus põhivarasse. **Valitsemissektori kulud** ulatusid 2025. aastal 45,2%-ni SKPst (vt lisa tabel 4), kasvades võrreldes 2024. aastaga 1,2 protsendipunkti võrra SKPst ehk täpsemalt 1,3 miljardi euro võrra.

Alates 2026. aastast väheneb kokkuhoiumeetmete toel valitsussektori kulude kasvu kiirus oluliselt eelnevate aastatega võrreldes, kuigi riigikaitse kulud endiselt kasvavad saavutades 5% SKPst taseme. 2027. aastal hoiavad valitsussektori kulude aastast kasvutempot veel üleval investeeringute kõrge tase, kuid peale seda kasv taltub, 3% juurde aastas. Siiski jääb valitsussektori kulude osakaal SKPst ületama kriisieelset 2019. aasta taset. Keskmise valitsussektori kulude

kasvutempo aastatel 2027–2030 on 2,8% aastas, mis jääb aeglasemaks kui nominaalse SKP keskmine kasv antud perioodil.

Riigikaitse kulud

Eesti valitsus on otsustanud kasutada aastatel 2025-2028 Euroopa Liidu eelarvelise järelevalve raamistikus ettenähtud paindlikkust ning rakendada vajalike riigikaitsekulude tegemiseks **vabastusklauslit**. Paindlikkus on oluline ning võimaldab kiiresti suurendada oma kaitsevõimekust.

Vabastusklausel annab liikmesriigile võimaluse vabastada aastatel 2025-28 ülemäärase eelarvpuudujäägi arvestusest täiendavalt kuni 1,5% SKPst eeldusel, et riigikaitsekulude tase on võrreldes 2021. aastaga tõusnud vähemalt 1,5 protsendipunkti võrra SKP suhtes.

Eesti on püsivalt panustanud riigikaitse NATO soovitatud 2% tasemel SKPst. Pärast julgeolekulukorra järsku halvenemist 2022. aastal on riigikaitse kulude taset jõuliselt suurendatud. Kevadise majandusprognoosi kohaselt ulatus kulude tase eelmisel aastal 4,2 %ni SKPst ning käesoleval aastal jõuab 5%ni SKPst.

COFOGis riigikaitseks eraldatud kuludes püsis kogumahutus põhivarasse tase 2024-2025 aastatel üle 600 miljoni euro aastas ning aastal 2026 kasvavad kulutuste tase suuremaks kui 800 miljoni euro aastas. Riigikaitse kulutustes on oluline osa ka kaitsetstarbelisel erivarustusel, mida kajastatakse statistikas majandamiskulude all ning varude soetamisel.

Tabel 4. Eesti riigikaitse kulud COFOG klassifikatsiooni kohaselt, % SKPst

	2022	2023	2024	2025*	2026*	2027*
Eesti riigikaitse kulud (COFOG 02)	2,2	3,1	3,7	4,2	5,0	5,4
Eesti riigikaitse kulude kapitalimahutus põhivarasse (COFOG 05 P.51g)	0,7	1,4	1,6	1,6	1,9	1,4

* prognoos

Tulumeetmed

Tulumeetmed võetakse arvesse netokulude kasvu ja -trajektoori leidmisel. Järgnevalt on detailsemalt lahti kirjutatud suuremad (mõjuga vähemalt 0,1% SKPst) tulumeetmed 2025. ja 2026. aastal (vt Tabel 5). Arvestatud on nii praeguseid kui varasemalt otsustatud meetmeid, mille mõju avaldub neil aastail. Selgitatud on ka muudatusi võrreldes sūgisel Euroopa Komisjonile esitatud eelarvekavaga. Tulumeetmete kirjeldamisel on oluline eelkõige nende lisanduv mõju ehk fiskaalimpulss rakendumise esimesel aastal (lisanduv mõju võib aga avalduda ka edasistel aastatel).

Tulumeetmete puhul on oluline maksupoliitika muudatuste staatiline mõju. Staatiline mõju on maksumäärade muutuse mõju samal maksubaasil või maksubaasi muutuse mõju sama maksumäärade korral. Vajaduse korral loeb ka esimese astme käitumuslik mõju ja meetmega otseselt seotud maksude ristelastsus. Teise ringi tarbimismaksude mõjuga ei ole arvestatud. Ei ole arvestatud ka kulumeetmete ja tulumeetmete omavahelise ristelastsusega.

Meetmete mõju hinnatakse üle kõige värskemate andmete ja prognooside põhjal, et tagada võimalikult täpne hinnang.

2025. aasta tulude mahtu mõjutavad meetmed

Füüsilise isiku tulumaksu mõjutavad meetmed

II pensionisamba maksed alates 2025. aastast 2, 4 või 6% palgast. Alates 2025. aastast saab II pensionisambasse maksleid teha tavapärase 2% asemel 4% või 6% brutopalgast. Maksemääratõstmine on vabatahtlik, vaikumisi kehtib edasi maksemääratõstmine 2%. Maksemääratõstmine ei mõjuta sotsiaalmaksu arvelt tehtavaid kogumispensioni maksleid. Sotsiaalmaksust kantakse II pensionisambasse kõigi kolme valiku puhul ikka 4%. See tähendab, et maksemääratõstmine ei vähenda I pensionisambasse kogunevaid pensioniõigusi. Uus maksemääratõstmine rakendub alati jaanuarist ja kehtib seni, kuni valitakse omakorda uus maksemääratõstmine. Muuta saab maksemääratõstmine kord aastas.

Füüsilise isiku tulumaksu soodustuste kaotamine raames kaotati eluasemelaenu intresside tuludest mahaarvamise võimalus. Samuti kaotati abikaasa maksuvaba tulu ja täiendav maksuvaba tulu laste eest.

Maksuvaba tulu mitteindekseerimine tarbijahinnaindeksiga (samal tasemel püsimine) 2024. ja 2025. aastal. Vastavalt Euroopa Komisjoni metoodikale tuleb riikidel, kel ei ole automaatselt maksuvaba tulu indekseerimist, arvutada välja nn normaalse indekseerimisega kaasnev mõju, sest maksuastmete mitteindekseerimisega kaasnevaid kõrgemaid tulusid loetakse meetmeks. Meetme mõju leidmiseks on kasutatud eelneva aasta tarbijahinnaindeksit (tegelike andmete puudumisel Rahandusministeeriumi tarbijahinnaindeksi kevadprognoosi). Selle alusel on leitud nn täieliku aastase indekseerimise hüpoteetiline stsenaarium ja võrreldud seda prognoosiga. Meetme mõju on selle hüpoteetilise stsenaariumi ja prognoosi erinevus. Sarnase loogikaga ja metoodikaga on leitud ka **maksuvaba tulu vanaduspensionieas tarbijahinnaindeksiga mitteindekseerimise** ehk samal tasemel püsimise mõju eelarvele.

Ühetaolise maksuvaba tulu kehtestamine pidi algelt toimuma 2025. aastal, kuid rakendamine lükati aasta võrra edasi. Meetme otsustamine ja edasilükkamine tasakaalustavad teineteist, mistõttu mõju 2025. aastal puudub. **Ühetaoline maksuvaba tulu kehtestati 2026. aastal**, millega kaotati regressiivse maksuvaba tulu kaotamine ja kehtestati üldine 700 eurone maksuvaba tulu tööealistele inimestele.

Füüsilise isiku tulumaksu määr 22%. Määratõsteti 20%-lt 22%-ni 2025. aastal.

Juriidilise isiku tulumaksu mõjutavad meetmed

Võtsime arvesse Statistikaameti iga-aastases ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse järelevalve protsessis koostöös Eurostatiga tehtud (aprill 2026) metoodilise muudatuse – juriidilise isiku tulumaksu laekumise arvestust muudeti. Enam ei võrdu kassapõhine laekumine tekkepõhise, vaid kassapõhist nihutatakse ühe kuu võrra, et saada tekkepõhine tasumine. Sarnaselt on siiani käsitletud ka sotsiaalmaksu, käibemaksu ja aktsiiside tekkepõhist tasumist.

Juriidilise isiku tulumaksu määratõsteti 20%-lt 22%-ni 2025. aastal. Krediidasutuste avansilise tulumaksu määratõsteti 14%-lt 18%-ni (vt meede allpool). Samal ajal tühistati regulaarselt jaotatava

kasumi 14% soodusmäär. Arvestasime värsket meetodikamuudatusega (vt kirjeldus ülal). Meetme mõju muutus 2025. aastal veidi positiivsemaks, sest 11 kuu mõju asemel jäi nüüd antud aastasse 12 kuu mõju.

Juriidilise isiku tulumaksu erakorralised tulud enne määra tõusu 2024, v.a pangad. See on ühekordne meede. Antud meetme all käsitleme erasektori ettevõtete, v.a pankade, käitumuslikku kasumijaotamist 2024. aasta oktoobris ja novembris enne juriidilise isiku tulumaksu määra tõusu 22%-ni alates 1. jaanuarist 2025. Eeldasime, et erasektori (v.a pangad) jaotatud kasumilt tasutud tulumaksu kasv jaanuarist septembrini 2024 võrreldes 2023. aastaga oli normaalne ja seda kasvu ületav kasv oktoobris-novembris oli käitumuslik mõju enne tulumaksu määra tõusu.

Ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluses tehtud arvestusmetoodika muutuse tõttu on nüüd siin real ka varasem meede „Juriidilise isiku tulumaksu erakorralised tulud enne määra tõusu 2025, v.a pangad“. See on samuti ühekordne meede. See meede näitab 2025. aasta tulumaksu määra tõusu käitumuslikku mõju uue arvestusmetoodika kohaselt 2024. aasta detsembris. 2024. aasta detsembri juriidilise isiku tulumaksu tulu oli ajaloo kõrgeim, erasektori jaotatud kasumilt tasutud tulumaksu kasv oli 217 miljonit (2025. aasta detsembris langes see umbes 220 miljoni võrra, isegi arvestades, et maksumäär oli kõrgem (22%)). Meie hinnangul on 2024. aasta detsembri käitumuslik mõju umbes 100 miljonit eurot. Meetme mõju 2024. aastal suurenes 0,25% SKPst, vähenes 2025. aastal 0,48% SKPst ja suurenes 2026. aastal, mil nüüd mõju puudub, 0,26% SKPst.

Pankade suuremad dividendid 2024 ja 2025 on ühekordsed meetmed. Krediidiasutuste jaotatud kasumi tulumaks, mida regulaarselt ei laeku ja mis oli seotud maksumäära tõusuga.

2025. aastal tõsteti ka **krediidiasutuste avansilise tulumaksu määr 18 protsendini.**

Muud meetmed

2025. aasta alguses jõustunud automaks koosneb kahest komponendist: mootorsõidukimaksust (otsene maks) ja registreerimistasust (kaudne maks). Mootorsõidukimaks on perioodiline maks, mida tasutakse igal aastal sõiduki omamaise eest ning see kehtib seni, kuni sõiduk on liiklusregistris arvel. Sellega maksustatakse sõiduautosid, mootorrattaid, mopeede, kaubikuid, maastikusõidukeid ja ratastraktoreid. Registreerimistasu tasutakse sõiduki esmakordsel registreerimisel või juba registreeritud sõiduki esimesel omanikuvahetusel, kui sõiduki eesti ei ole varem registreerimistasu makstud. Registreerimistasu rakendub sõiduautodele (M1 ja M1G kategooria) ja kuni 3500-kilogrammiga täismassiga veoautole (N1 ja N1G kategooria). El konkurentsireeglite tõttu tuleb seda tasu koguda ka juba registris olevatelt sõidukitelt, et vältida ebavõrdset kohtlemist kasutatud autode turul. Mõlema automaksu komponendi maksumäär arvutatakse sõidukite tehniliste omaduste põhjal (süsinikuheide, mass, vanus), millele lisatakse baasosa.

Mootorsõidukimaksu soodustus lastega sõidukiomanikele on laste arvul põhinev mootorsõidukimaksu soodustus, mida rakendatakse tagasiulatuvalt 2025. aasta algusest. Detsembris, enne maksude tasumise lõpptähtaega, arvutatakse autoomaniku iga lapse kohta 100-eurone soodustus. Soodustuse mõju tuludele on -16,3 miljonit eurot. Soodustuse saamise õigust omavate maksumaksjate arv on ligi 155 000, mis on peaaegu kõik lastega leibkonnad Eestis.

Kohalike omavalitsuste maamaksu parandus tuleneb 2022. aasta maa korralise hindamisega tekkinud kohalike omavalitsuste võimalusest suurendada maamaksust laekuvat tulu, mis vähendab nende eelarve puudujääki.

Kaudseid makse mõjutavad meetmed

2025. aastal tõsteti käibemaksu standardmäära 22%-lt 24%-le. Meetme esialgne mõju oli 108 mln eurot (0,26% SKPst), mis täpsustus ex post hinnangus 105 mln euroni. Seega jäi mõju 3 mln euro võrra (ligikaudu 3%) madalamaks esialgsest prognoosist. Käibemaksu laekus 2025. aastal kokku 4,18 miljardit eurot ning tegelik käibemaksutulu vastas suveprognoosile, sealjuures on käibemaksu prognoosiviga vaatamata maksumuudatustele 2025. aastaks taandunud. Käibemaksutulu kasvas aastaga 8,6%, millest ligikaudu kolmandik oli seotud standardmäära tõusuga. Ülejäänud kasvu toetas käibemaksubaasi suurenemine, sealjuures piiriülese e-kaubanduse tugev kasv, millelt laekuv käibemaks suurenes aastaga veerandi võrra. Meetme mõju täpsustamine põhineb tegelikel 2025. aasta laekumistel ning regressioonimudeli tulemustel. Hinnangu kohaselt oli käibemaksutulu elastsus standardmäära muutuse suhtes 0,5, mis on veidi madalam varasemas ex ante hinnangus kasutatud tasemest. See viitab mõnevõrra tagasihoidlikumale ülekandumisele maksutõusust maksutuludesse. Ex ante hinnangus eeldati, et standardmäära tõus kandub täielikult tarbijahindadesse ega jää ettevõtete kanda (kasumi arvelt). Samuti arvestati tulujaotuse ja säästmiskäitumisega, eeldades, et üle kolmandiku tarbijatest ei kohane hinnatõusuga. Ex post tulemused kinnitavad, et need eeldused olid üldjoontes adekvaatsed. 2026. aastal lisanduv mõju on 120 mln eurot, kuna käibemaksutõusu mõju avaldub täisaasta ulatuses võrreldes 2025. aasta osalise (poolaasta) mõjuga.

Lisaks käibemaksu standardmäära muudatusele rakendati 2025. aastal mitmeid väiksema mõjuga käibemaksu puudutavaid meetmeid (sh majutusteenuste ja ajakirjandusväljaannete käibemaksumäärade muudatused ning maksukogumise tõhustamise meede), mille koondmõju ulatus ligikaudu 0,04%-ni SKPst ja jäi kooskõlla varasemate hinnangutega.

Käibemaksutulu vähenemine seoses rahastamisvahendiga „Euroopa jubeolekumeetmed (SAFE) Euroopa kaitsetööstuse tugevdamiseks. 2025. aastal mõjutas käibemaksutulu negatiivselt SAFE rahastamisvahendist tulenev maksuvabastus kaitsetarbeliste hangete puhul. Vastavalt SAFE määruse artiklile 20 vabastatakse selliste hangete raames toimuvad ühendusesisesed soetamised ja import käibemaksust, kusjuures maksuvabastus rakendub nullmäärana koos sisendkäibemaksu mahaarvamise õigusega. Eestis kinnitab maksuvabastuse kohaldamise tingimuste täidetust pädev asutus, kelleks on Kaitseministeerium, väljastades vastava käibemaksuvabastuse tõendi, mille alusel maksustatakse tehingud 0% määraga. Meetme mõju käibemaksutulule oli 2025. aastal 0,1% SKPst. 2026. aastal meetme negatiivne mõju suureneb, kuna SAFE rahastamisvahendi raames tehtavate hangete maht kasvab.

2025. aastal tõusid kõik aktsiisid. Alkoholi aktsiise tõsteti aasta algusest 5 protsendi võrra, kuid tubakatoodete aktsiise tõsteti 5 protsendi võrra kahel korral, nii aasta alguses kui ka juulis, selle tulemusel on sigarettide tarbimine hakanud kiiremini kahanema, kuid on kasvanud ka salaturu

surved. Kütuseaktsiisidest tõsteti maikuust bensiini, maagaasi ja elektriaktsiisi ning juulist lisandus bensiiniaktsiisi tõus.

2026. aastat tulude mahtu mõjutavad meetmed

Füüsilise isiku tulumaksu mõjutavad meetmed

Maksuvaba tulu tõstmine 700 euroni 2026. aastal võrreldes tarbijahinnaindeksiga indekseerimisega. Komisjoni metoodika kirjeldus on 2025. aasta meetme juures. Antud meetme puhul on eeldatud regressiivse maksuvaba tulu süsteemi säilimist ja võrdlusbaasiks on tarbijahinnaindeksiga korrigeeritud regressiooni algus- ja lõpp-punkt. Mõju on negatiivne, sest maksuvaba tulu oleks tarbijahinnaindeksiga korrigeerides tulnud tõsta vähem kui 700 euroni. **Maksuvaba tulu vanaduspensionieas tarbijahinnaindeksiga mitteindekseerimise (samal tasemel püsimine)** Komisjoni metoodika kirjeldus on samuti 2025. aasta meetme juures.

Ühetaolise maksuvaba tulu kehtestamise 2026.a-sse edasi lükkamise mõju muutus võrreldes sügisesega prognoosiga 0,21% SKPst positiivsemaks 2026. aastal. Korrigeerisime mõju, sest antud meede sõltub inimeste käitumisest maksuvaba tulu kasutamisel. Sügiseses hinnangus eeldasime, et maksuvaba tulu hakatakse aasta algusest 100%liselt jooksvalt kasutama, nagu enne 2018. aastat, mil kehtestati sissetulekutest sõltuv maksuvaba tulu. Tegelikult kasutab 2026. aasta esimeste kuude andmetel maksuvaba tulu jooksvalt ca 84% tööealistest ehk umbes 84 000 inimest ei tee seda veel. Kevadises prognoosis oleme eeldanud, et 2026. aasta lõpuks jõuab osakaal 100%ni. Positiivsem mõju 2026. aastal tähendab, et osa negatiivsest mõjust lükkub edasi 2027. aastasse sügisel prognoositust suuremate tulumaksutagastuste tõttu.

Füüsilise isiku tulumaksu määra tõsteti 22 protsendile 2025. aastal, kuid lisanduv ühe kuu mõju (sest rakendamise aastal avaldub mõju laekumisele alates veebruarist) kandub ka 2026. aastasse.

Muud meetmed

Kaheksa kuni üheksa kohaliste M1 ja M1G kategooria mootorsõidukite maksustamine N1 kategooria maksumääradega alates 2026. aastast. Muudatus rakendub nii mootorsõidukimaksule kui ka registreerimistasule. Muudatuse mõju on 2 mln eurot, mis moodustab 0,005% SKP-st. See muudab 8-9-kohaliste sõiduautode maksustamise sarnaseks kaubikute maksustamisega. Kuna kaubikutel on leebemad keskkonnanõuded, on ka maksumäär madalam. Muudatuse mõju tuludele on -1,7 miljonit eurot. Nende sõidukite keskmine aastane maksusumma väheneb 183 eurolt 63 eurole.

Seoses oodatust aeglasema sõidukituru tehingute arvu taastumisega korrigeeriti registreerimistasu prognoosi 2026. aastaks 120 miljonilt eurolt 82 miljoni euroni. Prognoosi muudatuse mõju moodustab 0,09% SKP-st.

Kaudseid makse mõjutavad meetmed

Käibemaksu standardmäära tõstmine 24 protsendini toimus 2025. aastal, kuid 2026. aastal suureneb meetme mõju, kuna maksutõus avaldub täisaasta ulatuses, mille täiendav mõju on 0,27% SKPst. Meetme sisu, mõju ja eeldused on kirjeldatud 2025. aasta tulude mahtu mõjutavate meetmete all.

Käibemaksutulu vähenemine seoses SAFE rahastamisvahendiga. 2026. aastal suureneb SAFE rahastamisvahendiga seotud käibemaksuvabastuse tulusid vähendav mõju, mille täiendav mõju on ligikaudu -22,6 miljonit eurot, peegeldades vastavate hangete mahu kasvu.

2026. aasta algusest tõsteti alkoholi- ja tubakaaktsiise 10 protsendi võrra. Kütuse ja elektriaktsiisi tõstmine pidi toimuma alates maikuust, kuid **varasemalt 2026. aastaks kavandatud energiakandjate aktsiisitõus lükati edasi 2027. aastasse.** Muudatuse mõju on -30,8 mln eurot, mis moodustab 0,07% SKP-st. Sellele lisanduv käibemaksu mõju on -7,4 mln eurot, mis moodustab 0,02% SKP-st. Muudatusega jäeti muutmata 2027. aastaks ette nähtud aktsiisitõusud, seega toimub 2027. aastal aktsiisimäärade tõus sisuliselt kahekordses mahu.

Hasartmängumaksu maksumäära langetati kaughasartmängule, totale ning õnnemänguturniirile, alates 01.01.2026 5,5 protsendini. Lisaks ei ole vahemikus 01.01.2026 kuni 28.02.2026 maksustatud kaughasartmänguna korraldatav õnnemäng ehk regulatsiooni erisus, mille alusel kaks kuud maks ei kehtinud. Märtsist alates maksavad kaughasartmängukorraldajad maksu vastavalt seadusele ja märtsi eest maksu tasumise tähtpäev on 15. aprill. Hasartmängumaksu maksumäära langetuse mõju on -6 mln eurot 2026. aastal, mis on 0,01% SKPst.

Valitsemissektori võlg

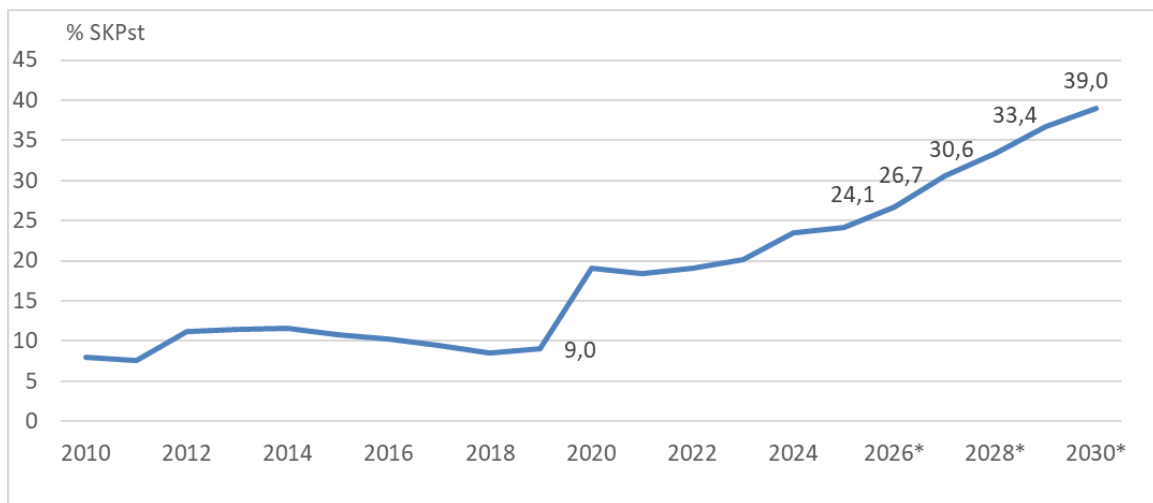
Eesti eelarvepoliitika põhieesmärk iseseisvusaastate jooksul on olnud hoida valitsemissektori eelarvepositsioon keskpikal perioodil tasakaalu lähedal, mis on omakorda väljendunud madalas võlakoormuse tasemes. 2020. aasta COVID pandeemia mõju avaldas võlakoormuse kasvule rekordilist mõju, samuti järgnes Vene agressiooni kriis. Euroopa Liidu riikide keskmine võlatase on viimase kümne aasta jooksul olnud keskmiselt ligikaudu 83% SKP-st, siis Eesti võlakoormus on samal ajal olnud keskmiselt 15%, jõudes 2025. aasta lõpuks 24% juurde SKP-st.

Eesti valitsussektori võlg suurenes 2025. aastal nominaalselt 0,68 mld euro võrra, ulatudes aasta lõpuks 24,1%-ni SKPst. Võlakoormuse kasv tulenes peamiselt keskvalitsuse tasandil toimunud laenugevusest, eeskätt riigikassa poolt teostatud pikaajaliste võlakirjade lisaemissioonist summas 500 miljonit eurot. Võlakoormus kasvas ka kohalike omavalitsuste sektoris. Võlatase jäi üldjoontes kooskõlla eelarvekavas prognoosituga, ületades seda mõõdukalt. 2025. aasta tegelik võlakoormus oli 24,1% SKPst võrreldes eelarvekavas prognoositud 23,3%-ga. Kuna eelarvedefitsiit püsis kooskõlas varasema hinnanguga, tulenes erinevus peamiselt võlakoormuse muutuse ja eelarvepositsiooni vahelise erinevuse (stock-flow adjustment, SFA) täpsustumisest. Eelarvekavas oli selleks prognoositud -0,35% SKPst, kuid APR-is 0,43% SKPst. Positiivne SFA viitab sellele, et võlakoormus kasvas rohkem kui eelarvepositsioonist tulenevalt, peegeldades riigikassa likviidsusreservi suuremat taset võrreldes varasema hinnanguga, kus neid kasutati ulatuslikumalt

rahavoogude katmiseks. Kevadprognoosi kohaselt suureneb võlakoormus 2026. aastal edasi ning kujuneb 0,8 protsendipunkti võrra kõrgemaks võrreldes sügiseses eelarvel- ja struktuurikavas prognoosituga.

Valitsussektori võlakoormus tõuseb sel aastal 26,7%ni SKPst, peegeldades jätkuvat eelarvepuudujääki. Intressikulu kasvab nii kõrgemate intressimäärade kui ka suureneva võlakoormuse mõjul, ulatudes 2026. aastal 245 miljoni euroni ehk 0,6 protsendini SKPst. See vastab osakaalult riigi eelarvestrateegias (eelarvekavas) planeeritule. Võlakoormuse kasv kiireneb 2026. aastal ning püsib prognoosiperioodil kõrge, suurenedes keskmiselt ligikaudu 3 protsendipunkti aastas. Selle tulemusel ulatub valitsussektori võlg prognoosiperioodi lõpuks 39%-ni SKPst, mis on kiirem kasv võrreldes varasemate hinnangutega. Võlakoormuse suurenemine tuleneb peamiselt püsivast eelarvedefitsiidist. Hoolimata kasvust jääb võlatase kogu prognoosiperioodi vältel märkimisväärselt alla Euroopa Liidu 60% võlataseme kriteeriumi.

Joonis 1. Võla areng

Võla kevadprognoos, millest 2026. a eduaruanne lähtub, näitab, et Eesti fiskaalstrateegia potentsiaalse majanduskasvu ja võla arengute kontekstis tagab võla püsimise suhteliselt madalal tasemel ka keskpikas perspektiivis. See loob piisavad tagatised lepinguliste kohustuste täitmiseks, arvestades vananemiskulusid ja erinevaid riskistsenaariume.

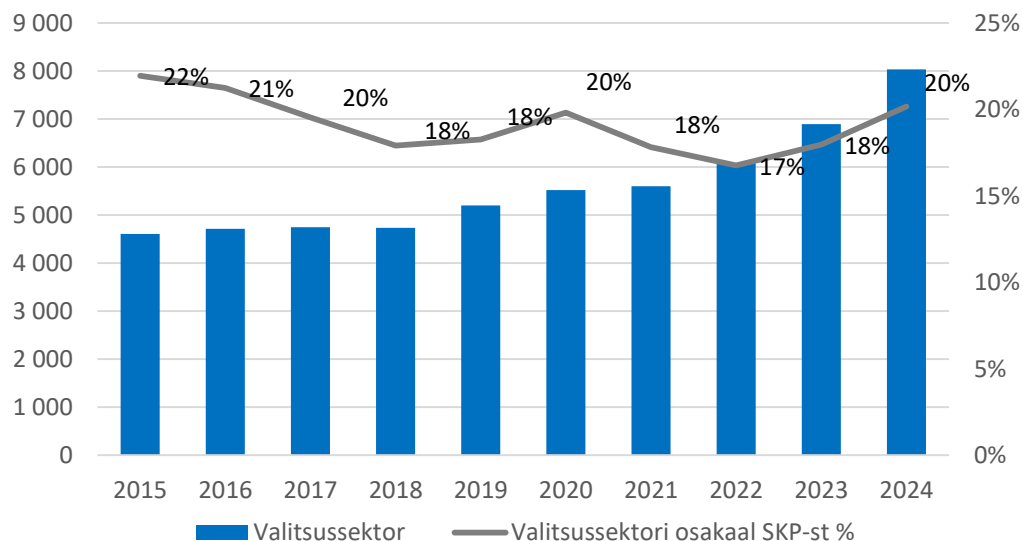
Tingimuslikud kohustised

Valitsemissektori tingimuslikud kohustised on viimase kümne aasta jooksul olnud vahemikus 4,61 kuni 8,03 miljardit eurot, kasvades 2024. aasta jooksul 1,14 miljardi euro võrra. 2025. aasta andmed avaldatakse käesoleva aasta juuni lõpus riigi majandusaasta koondaruandes. Samas on kümne aastaga valitsemissektori tingimuslike kohustiste osakaal SKP-st vähenenud 2 protsendipunkti võrra, moodustades 2024. aasta lõpul 20 protsenti SKP-st.

Eesti kaks suurimat kohustist on sisse maksmata osalused rahvusvahelistes finantsinstitutsioonides (2,04 miljardit eurot) ja tarnelepingud ja investeerimiskohustused (2,76 miljardit eurot)

moodustasid 2024. aastal valitsemissektori tingimuslikest kohustistest 60 protsenti. Võrreldes 2023. aastaga suurenesid need tingimuslikud kohustised 941 miljoni euro võrra, kuna Eestile kehtisid 12 aastat Euroopa Stabiilsusmehhanismiga (ESM) liitumisest vähendatud osalusega üleminekuperiood, mis lõppes 2024. aasta jaanuaris. Sellega seoses suurenes Eesti osalus, sealhulgas sisse maksmata osalus Euroopa Stabiilsusmehhanismi kapitalis. Tingimuslikud kohustused on seotud ka riigigarantiidega, millest 1,55 miljardit eurot ehk 76 protsenti moodustab Euroopa Finantsstabiilsusmehhanismi võlakohustistele antud garantii ning 272 miljonit eurot ehk 13 protsenti Ettevõtluse ja Innovatsiooni SA ettevõtlus- ja eluasemelaenude käendused ning ekspordigarantiid. Ülejäänud väiksemad garantiid on antud rahvusvahelistele finantsinstitutsioonidele laenude või erinevate projektide garanteerimiseks. Laenude ja riigigarantiide andmise otsustab Valitsus Riigikogu määratud piirmäära ehk limiidi ulatuses.

Joonis 2. Valitsussektori tingimuslike kohustiste maht (mln €) ja osakaal SKP-st

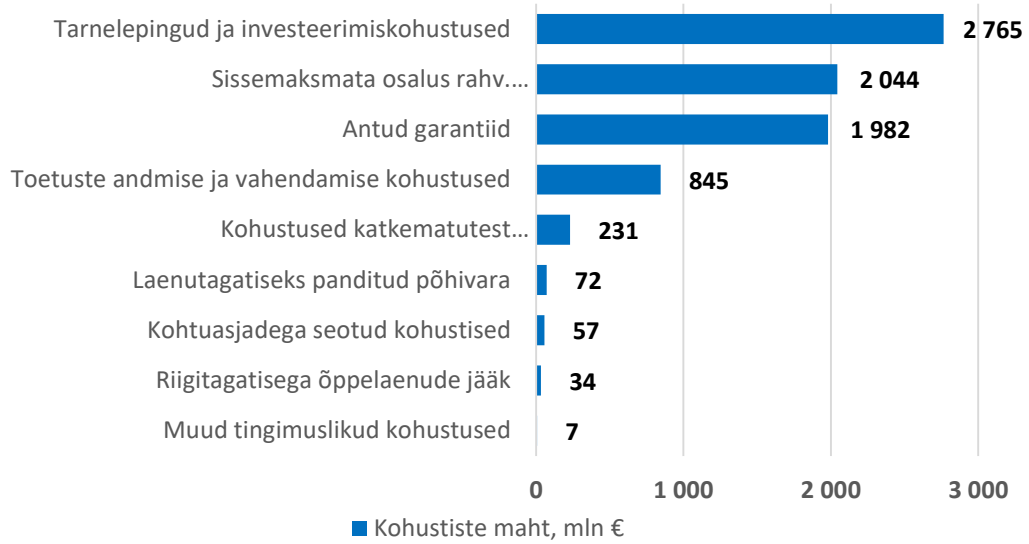

Rahandusministeerium lähtub riigisest laenude ja riigigarantiide andmisel passiivsest laenupoliitikast: laenu või riigigarantiid antakse vaid põhjendatud juhtudel olukorras, mil pangad annavad laenu väga ebamõistlikel tingimustel või ei anna üldse. Iga laenu või riigigarantii andmise juhtumit hinnatakse eraldi. Laenude ja riigigarantiide andmise otsustab valitsus iga-aastases riigieelarves riigikogu määratud piirmäära ehk limiidi ulatuses. Rahvusvahelise riigigarantii andmise otsustab riigikogu.

Riik peab rahvusvaheliste finantsinstitutsioonide nõudmisel tasuma oma sissemaksmata osaluse eest kokku 2,04 miljardit eurot, millest suurim kohustus 1,59 miljardit eurot on Euroopa Stabiilsusmehhanismi ees. Muude finantsinstitutsioonide sisse maksmata osalused on oluliselt väiksemad: näiteks Euroopa Investeerimispangal 188 miljonit eurot, Maailmapangal 150 miljonit eurot, Põhjamaade Investeerimispangal 69 miljonit eurot. Ülejäänud tingimuslikud kohustised on seotud toetuse andmise ja vahendamise kohustistega (11 protsenti tingimuslikest kohustistest)

ning kohtuasjadest, muudest lepingutest ja tagatistest tulenevate kohustistega (kokku 401 miljonit, viis protsenti tingimuslikest kohustistest).

Joonis 3. Valitsussektori tingimuslikud kohustised liigiti (seisuga 31.12.2024)

Reformid ja investeeringud

Eesti esitas oma eelarve- ja struktuurikava aastate 2025-2028 kohta 2024. aasta sügisel. Eesti eelarve- ja struktuurikava kiideti koos teiste EL liikmesriikide kavadega heaks EL rahandusministrite kohtumisel 2025. aasta jaanuaris. Eelarve- ja struktuurikava sisaldab endas suuremate reformide ja investeeringute loetelu, mis lähtuvad Eesti pikaajalise strateegia “Eesti 2035” olulisematest algatustest strateegia eesmärkide saavutamiseks ning Eestile esitatud riigipõhistest soovitudest.

Alljärgnevalt on esitatud ülevaade 2025. aasta edusammudest riigipõhiste soovitudest lõikes, detailselt raporteeritakse riigipõhiste soovitudest täitmisest Euroopa Komisjoni infosüsteemis CeSar¹ ning terviklik ja detailne ülevaade eduaruande tabelis 9. Detailne RRFi vahendite kasutamise raporteerimine toimub eraldiseisvalt ning seda infot ei taasesitata eduaruandes.

Riigipõhine soovitus

1. Suurendada üldisi kaitse- ja julgeolekukulutusi ning valmisolekut. Laiendada maksubaasi, kasutades makse, mis on majanduskasvule vähem kahjulikud. Tagada kulude jätkusuutlik rahastamine, sealhulgas kaitse, tervishoiu ja pikaajalise hoolduse jaoks, et parandada kättesaadavust ja taskukohasust, kaitstes samal ajal inflatsioonisurve eest.

Suuremad reformid ja algatused

- **Kaitsekulude tõstmine.** Eesti kaitsekulutused suurenesid 2025. aastal 4,2%-ni SKPst ja esialgsel hinnangul suurenevad 2026. aastal veelgi 5,0%-ni. Lisaks suunas Eesti ühtekuuluvuspoliitika vahehindamise tulemusel ja REARM-algatuse raames 11% oma ühtekuuluvuspoliitika vahenditest ehk 386 miljonit eurot ümber kaitsetööstuse ja sõjaväelise mobiilsuse investeeringute rahastamiseks.
- **Tervishoiusüsteemi rahastamine ja reform.** Eesti on ette valmistamas uut tervishoiu rahastamise mudelit, mille eesmärk on tagada tervishoiusüsteemi kulutõhusus ja jätkusuutlikkus ning tervishoiuteenuste kättesaadavus. Mudel põhineb Sotsiaalministeeriumi analüüsil tervishoiu rahastamise kohta ja Arenguseire Keskuse analüüsidel tervishoiu jätkusuutlikkuse tagamise ja erasektori rahastamise kaasamise võimaluste kohta. Ettevalmistamisel on tervishoiu ja sotsiaalhoolekande reform, mis näeb ette hoolekandepiirkondade loomise, igas piirkonnas inimkesksete integreeritud tervishoiu ja sotsiaalhoolekande koostööorganisatsioonide (TERVIK) loomise, õigusraamistiku muudatused paremaks ja turvalisemaks andmevahetuseks spetsialistide vahel ja tulemuspõhise rahastamise rakendamise.

Riigipõhine soovitus

2. Tagada taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas REPowerEU peatüki tõhus rakendamine. Kiirendada ühtekuuluvuspoliitika programmide (ERF, Õiglase ülemineku fond, ESF+, ÜF) rakendamist, tuginedes vajadusel vahehindamises pakutud võimalustele. Kasutada

¹ [Country-specific recommendations database](#)

optimaalselt ELi vahendeid, sealhulgas InvestEU programmi ja Euroopa strateegiliste tehnoloogiate platvormi konkurentsivõime parandamiseks.

Suuremad reformid ja algatused

- **Ühtekuuluvuspoliitika vahendite ümbersuunamine.** Eesti suunas ühtekuuluvuspoliitika vahetamise tulemusel ja REARM-algatuse raames 11% oma ühtekuuluvuspoliitika vahenditest ehk 386 miljonit eurot ümber kaitsetööstuse ja sõjaväelise mobiilsuse investeeringute rahastamiseks.

Riigipõhine soovitus

3. Fokuseerida investeeringud teadusuuringutesse ja innovatsiooni, seades esikohale rakendusuringute rahastamise. Parandada juurdepääsu rahastamisele, eriti väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete ning äärealade ettevõtete jaoks, hõlbustamaks uuenduslikke investeeringuid.

Suuremad reformid ja algatused

- **Rakendusuringute rahastamine.** Investeeritakse AS Metroserti all tegutseva rakendusuringute keskuse esimesse ärivaldkonda, mis keskendub biorafineerimisele. Kokku käivitatakse viis ärivaldkonda: biorafineerimine, meditsiiniandmed, vesinikutehnoloogiad, droonitehnoloogiad ja autonoomsed sõidukid. Rakendusuringute keskus pakub teenuseid ja koostöövõimalusi, mis parandavad ettevõtete arengu- ja innovatsioonivõimekust.
- **Kaitsetööstuse areng.** AS SmartCapi alla luuakse 100 miljoni euro suurune Kaitsefond. Fondi eesmärk on arendada Eesti kaitsetööstust ja luua uuenduslikke kaitse- ja julgeolekuvõimekusi, mis vastavad kasvavale globaalsele nõudlusele.
- **Teadlaste ja ettevõtjate koostöö.** Eesti Ettevõtlus- ja Innovatsiooniagentuuris (EIS) jätkub rakendusuringute programmi elluviimine. Programmi eesmärk on suurendada rakendusuringute ja eksperimentaalarenduse mahtu Eesti ettevõtetes tehnoloogiliste ja ärinõustamisteenuste ning projektirahastuse kaudu. Tuge pakutakse uute tehnoloogiate, toodete, teenuste või protsesside arendamiseks. Programm keskendub koostöös sündinud rakendusteadusele. Esitatavad uurimisteemad peavad põhinema teadlaste ja ettevõtjate dialoogil ning olema suunatud konkreetsete äri- ja ühiskondlike probleemide lahendamisele. Teadustöö mõju suurendamist ja teadusasutuste ning kõrgkoolide institutsionaalse teadmussiirde võimekust toetab ka ASTRA+ programm.
- **ÜPP konkurentsivõime.** Konkurentsivõime suurendamise eesmärgil eraldatakse ettevõtlusele 55 miljonit eurot. Maaelu Arendamise SA pakub pikaajalisi investeerimislaene, käibekapitalilaene ja kasvulaene mikro- ja väikeettevõtetele, sihtrühmadeks on põllumajandus-, toiduainetööstuse ja maapiirkondade ettevõtjad.

Riigipõhine soovitus

4. Parandada energiatõhusust uute rahastamis- ja toetusmeetmetega pikaajalise renoveerimisstrateegia eesmärkide saavutamiseks. Vähendada üldist sõltuvust fossiilkütustest ja põlevkivi osakaalu energiaallikate jaotuses investeerides taastuvenergiasse ja edendades energia salvestamist. Suurendada energiajulgeolekut ja ressursside tootlikkust biopõhise innovatsiooni kaudu. Võtta kasutusele täiendavaid meetmeid säästva ja vähem saastava transpordi kättesaadavuse ja kasutamise suurendamiseks, sealhulgas raudteevõrgu elektrifitseerimise, maanteeõidukite pargi uuendamise ja ühistranspordisüsteemide integreerimise abil.

Suuremad reformid ja algatused

- **Rekonstrueerimistoetused.** Avati uuendatud tingimustega rekonstrueerimistoetuste voor summas 80 miljonit eurot. Korteriühistutele loodi võimalus volitada hankemenetlust läbi viima Eesti Ettevõtluse- ja Innovatsiooni SA (EIS) kiirendades ja lihtsustades nii toetuse kasutuselevõttu.
- **Energiamajanduse arengukava 2035.** 20206. a jaanuaris kiitis Vabariigi Valitsus heaks "Energiamajanduse arengukava 2035" ehk riigi strateegilise raamistiku energiajulgeoleku tugevdamiseks, konkurentsivõime suurendamiseks ja puhta energiaga majandusele ülemineku toetamiseks. ENMAK 2035 rõhutab mitmekesise elektritootmisportfelli olulisust, et tagada elektrisüsteemi usaldusväärsus ja vastupidav toimimine. See keskendub kodumaiste puhaste energiaallikate (näiteks tuule- ja päikeseenergia) suuremale kasutamisele koos energia salvestamise lahendustega.
- **Elektrisüsteemi sünkroniseerimine Mandri-Euroopaga.** Eesti elektrisüsteemi sünkroniseerimine Mandri-Euroopa sagedusalaga viidi lõpule.
- **Energia- ja ressursitõhususe ja ringmajanduse investeringutoetused.** Oluline toetus suunati ettevõtete (tootev tööstus, teenindussektor) energia- ja ressursitõhususega, ohutuma materjalide ringluse, jäätmete sorteerimise ja ringlussevõtu, ringmajanduse ärimudelite ja uuenduslike pakenditega. Oluline osa projektidest suunatud (nt toidu- ja joogitööstus, puidutööstus, paberitööstus, toidujagamispunktid, biojätmete ringlussevõtt). Lisaks ajakohastame riiklikku ringbiomajanduse tegevuskava ja riiklikku teadus- ja arendustegevuse kava.
- **Puhta transpordi kättesaadavus.** 2025. aastal astus Eesti täiendavaid samme puhtama transpordi kättesaadavuse ja kasutamise laiendamiseks, keskendudes eelkõige raudteele. Raudtee elektrifitseerimine jätkus Tallinn-Tartu ja Tapa-Narva koridorides, sealhulgas uuendati ja võeti kasutusele uus elektrifitseeritud võrgulõik Aegviidu ja Tapa vahel ning edenes täiendava elektriveeremite kasutuselevõtt (13 uut elektrirongi alustasid reisijatevedu). Rail Baltica ehitustööd jätkusid Harju, Rapla ja Pärnu maakonnas ning edenes reisijate terminalide ja sõlmpunktide arendamine, sealhulgas Ülemiste peaterminalis. Jätkus ka raudteetaristu uuendamine (sh rekonstrueerimis- ja sirgendustööd), et võimaldada suuremaid kiirusi ja toetada regulaarse kellaajalise sõiduplaani kasutuselevõttu.

Riigipõhine soovitus

5. Parandada töö tootlikkust ja oskuste pakkumist ümber- ja täiendõppe meetmete abil, vähendades haridussüsteemist varakult lahkumist, parandades haridus- ja

koolitussüsteemi vastavust tööturu vajadustele, eelkõige rahuldades kasvavat nõudlust teaduse, tehnoloogia, inseneriteaduse ja matemaatika spetsialistide järele ning meelitades ligi ja hoides talente. Tugevdada poliitikameetmeid, mille eesmärk on pakkuda ja omandada rohelisteks üleminekuks vajalikke oskusi ja pädevusi. Vähendada vaesusriski, tugevdades eakate, üheliikmeliste leibkondade ja puuetega inimeste sotsiaalkaitset, suurendades hüvitiste süsteemi piisavust ja tõhusust ning töötute sotsiaalkaitset, muu hulgas laiendades töötushüvitiste ulatust, eelkõige mittestandardsetes töösuhetes olevatele isikutele, säilitades samal ajal eelarve jätkusuutlikkuse.

Suuremad reformid ja algatused

- **Õiglase üleminek.** Eesti tugevdab tööjõu tootlikkust ja oskustöölise kättesaadavust sihipäraste ümber- ja täiendõppe meetmete abil piirkondades, kus toimuvad struktuursed muutused. Õiglase Ülemineku Fondi toel rakendab Eesti Töötukassa tegevusi, mis hõlbustavad kiiret üleminekut ühelt töökohalt teisele ja aitavad kaasa põlevkivisektorist lahkuvate töötajate oskuste ajakohastamisele. Toetatakse osalemist formaalhariduses ja mikroqualifikatsioonide omandamist, tagades, et töötajate pädevuse vastavuse muutuvate tööturu vajadustega. Lisaks võeti kasutusele meetmed pikaajalise töötuse ennetamiseks, aidates inimestel uuele tööle asuda pärast töökoha kaotust. Haridus- ja Teadusministeerium tellib kõrgkoolidelt ja kutseõppeasutustelt ümberõppekoolitust Eesti täiskasvanute tööalaste oskuste arendamiseks. Õiglase Ülemineku Fondi toel on sihtpiirkonnale, mida Eesti põlevkivisektori ümberkorraldamine kõige enam mõjutab, suunatud eritegevused, sealhulgas nii koolituste kui ka formaalhariduse pakkumine.
- **Ida-Viru maakonna õpilastele suunatud programmid.** Haridustulemuste parandamiseks ja õpiteekonna vastavusse viimiseks tööturu nõudlusega rakendab Eesti Ida-Viru maakonna õpilastele struktureeritud töövarjuprogrammi. Programm on suunatud üldhariduskoolide õpilastele (8. ja 11. klass) ning kutseõppe esimese aasta õpilastele, pakkudes süsteemset kogemust reaalsel töökohtadel, karjäärivõimaluste ja tööandjate ootustega töötubade ja töövarjutamise kaudu. Ida-Viru Ettevõtluskeskuse elluviidav ja ESF+ kaudu rahastatav algatus toetab ka sotsiaalset ühtekuuluvust, tuues kokku eesti ja vene keelt kõnelevad noored ühistes õpikeskkondades.
- **Koolikohustusea pikendamine.** Koolist väljalangemise vähendamiseks on Eesti pikendanud kohustuslikku haridust. Alates 2025. aasta sügisest on inimesel kohustus õppida kas kuni 18-aastaseks saamiseni või omandada keskharidus või kutsekeskharidus. Neile, kes ei saa kohta gümnaasiumis või kutsekeskhariduse omandamisel, pakutakse üheaastast ettevalmistavat õpingut, mille eesmärk on täita lüngad põhihariduses, parandada eesti keele oskust, arendada põhioskusi, pakkuda karjäärinõustamist ja muid individuaalseid tugiteenuseid.
- **Rakenduskeskhariduse kutseõppe programmid.** Alates 2025/26 õppeaastast on Eesti käivitanud ka uued nelja-aastased rakenduskeskhariduse kutseõppe programmid, eriti sellistes valdkondades nagu IT, inseneriteadus, ehitus, biotehnoloogia ja tervishoid. Need programmid ühendavad kutseõppe laiendatud üldharidusliku sisuga. See võimaldab õpilastel enne spetsialiseerumist alustada laias valdkonnas parandades lõpetajate akadeemilist ettevalmistust. Reformi eesmärk on suurem kõrgharidusse astuvate kutseõppe lõpetajate osakaal.

- **Roheüleminekut toetavate oskuste arendamine.** Majandus- ja Kommunikatsiooniministerium on tugevdanud poliitikameetmeid, et toetada roheüleminekuks vajalike oskuste ja pädevuste pakkumist ja omandamist. MKM edendab oskuste täiendamist ja ümberõpet aktiivse tööturupoliitika, täiskasvanute õppe ja sihipäraste koolituste kaudu, keskendudes rohelistele ja valdkonnaülestele oskustele. Alates 2025. aastast toetatakse tööandjaid töötajate roheliste oskuste arendamisel, sealhulgas mikro kvalifikatsioonide kaudu. Lisaks toetavad alates 1. jaanuarist 2024 täiustatud tööturumeetmed õiglast üleminekut Ida-Virumaal, pakkudes sihipäraseid tööturuteenusi, rahalist tuge tööjõu liikuvuseks ja juurdepääsu oskuste arendamisele, sealhulgas kraadiõppele ja mikro kvalifikatsioonidele, töötajatele, keda mõjutavad põlevkivitööstuse struktuurimuutused. Taaste- ja vastupidavusrahastu toel on määratletud valdkondlikud rohelised oskused rohelisest üleminekust enim mõjutatud valdkondades, välja töötatud kõrgkoolide ja kutseõppeasutuste õppekavad ning käimas on uute õppematerjalide väljatöötamine nii formaalses hariduses kui ka täiendkoolituses. Ettevõtete rohelisele majandusele ülemineku toetamiseks pakuvad kõrg- ja kutseõppeasutused täiendkoolitust (ümberõpet) ja mikro kvalifikatsioone ning pedagoogilisi töötajaid koolitatakse roheliste oskuste koolituste läbiviimiseks.
- **Toimetulekutoetused.** Alates 1. jaanuarist 2026 on toimetulekupiiriks üksikule inimesele või leibkonna esimesele täiskasvanule 220 eurot (varem 200 eurot) kuus. Iga alaealise ülalpeetava kohta on toimetulekupiir 264 eurot (varem 240 eurot) kuus. Teise ja iga järgmise täiskasvanu kohta leibkonnas on see piir 176 eurot (varem 160 eurot) kuus. Sotsiaalhoolekande seaduse muudatused, mis käsitlevad toimetulekutoetuse taotlemise korda, võeti vastu detsembris 2025. Muudatustega kehtestati ühtsed toetuse saamise reeglid ja standardiseeritud taotlusvorm luues üleriigiliselt suuremat selgust ja vähendades omavalitsuste vahelisi erinevusi.
- **Töötushüvitiste reform.** Töötushüvitise reform asendas varasema kahetasandilise töötushüvitise ja töötuskindlustuse süsteemi ühtse töötuskindlustusskeemiga. Töötushüvitis kaotati ja töötuskindlustussüsteemis kehtestati uus baasmääruga hüvitis lisaks olemasolevale sissetulekupõhisele töötuskindlustushüvitisele. Reformil on positiivne mõju ebaregulaarselt ja lühiajaliselt töötavatele isikutele. Lisaks on reformil positiivne mõju puuetega töötajatele, kuna nad ei pea enam valima töövõimetoetuse ja töötushüvitise vahel. Selle asemel on neil võimalus taotleda mõlemat, tugevdades seeläbi oma sotsiaalkaitset.

LISAD

LISA 1. Tabelid

Tabel 1a: Valitsemissektori fiskaalkohustus (netokulude kasvu kava)

			2023	2024	2025	2026
Euroopa Nõukogu netokulude kasvu kava						
1a.	Riiklikult rahastatavad esmased netokulud	(kasv)		1,9	7,1	5,1
2a.	Riiklikult rahastatavad esmased netokulud	(kumulatiivne kasv)		1,9	9,0	14,2
Tegelik/prognosis						
1b.	Riiklikult rahastatavad esmased netokulud	(kasv)		3,8	1,9	11,6
2b.	Riiklikult rahastatavad esmased netokulud	(kumulatiivne kasv)		3,8	5,7	17,9

Tabel 1b: Põhinäitajad

			2023	2024	2025	2025
			% SKPst	% SKPst	% SKPst	% SKPst
1	Nominaalne positsioon	Tabel 4, rida 31	-2,7	-1,2	-1,7	-4,3
2	Struktuurne positsioon	Tabel 4, rida 33	-2,6	-1,4	-0,8	-4,2
3	Struktuurne primaarpositsioon	Tabel 4, rida 34	-2,2	-0,8	-0,3	-3,6
4	Võlg	Tabel 4, rida 35	20,2	23,5	24,1	26,7
5	Võla muutus	Tabel 4, rida 36	1,0	3,3	0,6	2,6

Tabel 2a: Makromajanduslikud eeldused

			2023	2023	2024	2025	2026	2027
SKP	ESA kood	Mld EUR	%	%	%	%	%	%
1	Reaalne SKP	B.1*g		-2,7	-0,1	0,6	2,3	2,5
2	SKP deflaator			8,6	4	3,8	3,6	2,7
3	Nominaalne SKP	B.1*g	38,4	5,7	3,9	4,4	6	5,2
	Reaalse SKP komponendid	ESA kood	Mld EUR	%	%	%	%	%
4	Eratarbimiskulutused	P.3		-1,6	0	-0,1	2,5	1,8
5	Valitsemissektori lõpptarbimiskulutused	P.3		0,6	1,8	2,6	9,9	0,2
6	Kapitali kogumahutus põhivarasse	P.51		2,3	-6,5	3,2	10,1	1,9
7	Varude muutus (% SKPst)	P.52 + P.53		0,1	-0,2	-0,4	-1,1	-0,4
8	Kaupade ja teenuste eksport	P.6		-9,1	-1,5	5	2,2	2,9
9	Kaupade ja teenuste import	P.7		-7,3	0,4	5	5,8	2,3
	Panus SKP kasvu							
10	Sisemajanduse nõudlus			0	-1,4	1,3	6,1	1,5
11	Varude muutus	P.52 + P.53		0,1	-0,2	-0,4	-1,1	-0,4
12	Kaupade ja teenuste bilanss	B.11		-1,4	-1,5	-0,3	-3,1	0,3
	Deflaatorid ja hinnad			%	%	%	%	%
13	Eratarbimise deflaator			8,9	3,4	3	3,9	2,6
14	THHI			9,1	3,7	4,8	3,8	2,5
15	Valitsemissektori lõpptarbimiskulutuste deflaator			11,4	5,7	3,9	4,1	3
16	Investeeringute deflaator			4,3	4,5	2,6	2,5	2,8
17	Kaupade ja teenuste ekspordi deflaator			3,4	2,6	3,1	2,9	2,1
18	Kaupade ja teenuste impordi deflaator			-0,8	1,6	2,1	2,8	1,9

Eesti iga-aastame eduaruanne

Tööturg	ESA kood	Tase	%	%	%	%	%
19	Hõive (1000 inimest)	694,6	2,5	0,6	-0,8	0,4	0,3
20	Töötatud tunnid töötaja kohta	1686,1	0,2	0,4	-0,4	0,1	0,2
21	Reaalne SKP töötaja kohta		-5,2	-0,7	1,4	1,9	2,2
22	Reaalne SKP töötatud tunni kohta		-5,4	-1,1	1,8	1,8	2
23	Hüvitised töötajatele	D.1 19,0	11,3	6,3	4,5	5,7	5,2
24	Hüvitis töötaja kohta (= 23 / 19)	27,354	8,6	5,7	5,3	5,3	4,9
			%	%	%	%	%
25	Tööpuuduse määr (%)		6,4	7,6	7,5	6,7	6,4
	Potentsiaalne SKP ja komponendid		%	%	%	%	%
26	Potentsiaalne SKP		1,2	0,4	0,5	1	1,2
	Panused potentsiaalse SKP kasvu						
27	Tööjõud		1,2	0,6	0,3	0,2	0
28	Kapital		1,3	0,9	1	1,2	1,1
29	Kogutootlikkus (TFP)		-1,3	-1,2	-0,9	-0,4	0
			% pot. SKPst	% pot. SKPst		% pot. SKPst	% pot. SKPst
30	Toodangulõhe		-3,6	-4,1	-3,9	-0,3	-0,4

Tabel 3a: Väliseeldused

			2023	2024	2025	2026	2027
1	Lühiajalised intressid	(%, aasta keskmine)	3,43	3,57	2,18	2,22	2,42
2	Pikaajalised intressid	(%, aasta keskmine)	2,46	2,34	2,64	2,9	3
3	USD/EUR vahetuskurs	(aasta keskmine)	0,924	0,924	0,886	0,859	0,861
5	Maailma SKP (v.a. EL)	(kasv, %)	3,9	3,7	3,6	3,2	3,2
6	EL reaalne SKP	(kasv, %)	0,4	1,1	1,5	0,9	1,3
7	Maailma impordimaht, v.a. EL	(kasv, %)	2,2	4,3	5	2,3	2,9
8	Nafta hind	(Brent, USD/barrel)	82,6	80,7	69,1	80,8	70,9

Tabel 4: Riigi rahanduse prognoos

			2023	2023	2024	2025	2026	2027
	Tulud	ESA kood	mld €	% SKPst	% SKPst	% SKPst	% SKPst	% SKPst
1	Tootmis- ja impordimaksud	D.2	5,1	13,5	13,9	14,0	14,7	14,4
2	Sissetuleku- ja varanduse maksud	D.5	3,1	8,2	9,5	9,9	8,7	8,6
3	Sotsiaalkindlustusmaksed	D.61	4,7	12,2	12,6	12,7	12,6	12,6
4	Muud tulud	(P.11+P.12+P.131) + D.39 + D.4 + D.7	2,1	5,3	5,8	5,5	5,3	4,9
5	Kapitalimaksud	D.91	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
6	Muud kapitalitulud	D.92+D.99	0,5	1,2	1,0	1,2	1,0	0,6
7	Tulud kokku (= 1+2+3+4+5+6)	TR	15,5	40,4	42,8	43,4	42,4	41,2
8	<i>sh: EL eraldised</i>	<i>D.7EU+D.9EU</i>	0,7	1,7	1,4	2,1	2,2	1,6
9	Tulud kokku v.a. EL eraldised (= 7-8)		14,9	38,7	41,4	41,4	40,3	39,5
10	Tulumeetmed (lisanduv mõju, v.a. EL rahastatud meetmed)		-0,16	-0,4	1,6	1,3	-1,2	-0,0
10b	EL vahenditest kaetavad tulude vähendused		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
11	Prognoosis sisalduvad ühekordsed tulumeetmed (summa, v.a. EL rahastatud meetmed)		0,0	0,0	0,7	0,1	0,0	0,0
	Kulud	ESA kood	mld €	% SKPst	% SKPst	% SKPst	% SKPst	% SKPst
12	Hüvitised töötajatele	D.1	4,5	11,7	12,2	12,3	12,4	12,1
13	Vahetarbimine	P.2	2,5	6,4	6,3	6,4	6,7	6,8
14	Intressikulu	D.41	0,1	0,4	0,6	0,5	0,6	0,8
15	Rahalised sotsiaalsiirded	D.62	4,7	12,3	12,6	12,8	12,6	12,4
16	Mitterahalised sotsiaalsiirded	D.632	0,9	2,3	2,4	2,5	2,4	2,4
17	Subsiidiumid	D.3	0,4	1,0	0,7	0,6	0,8	0,8
18	Muud kulud	D.29 + (D.4-D.41) + D.5 + D.7 + D.8	0,7	1,9	1,8	2,0	2,0	1,9
19	Kapitali kogumahutus põhivarasse	P.51	2,5	6,5	6,2	6,7	7,9	7,2
20	<i>sh riiklikult rahastatud investeeringud</i>		2,3	5,9	5,6	6,0	7,5	6,5
21	Kapitalisiirded	D.9	0,2	0,3	0,4	0,7	0,5	0,9
22	Muud kapitalikulud	P.52+P.53+NP	0,1	0,4	0,8	1,0	0,8	0,9
23	Kulud kokku (= 12+13+14+15+16+17+18+19+21+22)	TE	16,5	43,1	44,0	45,4	46,8	46,1

Eesti iga-aastame eduaruanne

24	sh EL eraldised (= 8-10b)	D.7EU+D.9EU	0,7	1,7	1,4	2,1	2,2	1,6
25	sh riiklikult rahastatud kulud (23-24)		15,9	41,4	42,6	43,4	44,6	44,4
26	EL programmide riiklik kaasfinantseering		0,1	0,2	0,2	0,3	0,3	0,5
27	Töötuskindlustushüvitiste tsüklilised komponendid		-0,01	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0
28	Prognoosis sisalduvad ühekordsed kulumeetmed (summa, v.a. EL rahastatud meetmed)		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
29	Riiklikult rahastatud esmased netokulud (enne tulumeetmeid) (= 25-26-27-28-14)		15,7	40,9	41,7	42,5	43,7	43,4
	Riiklikult rahastatud esmased netokulud				kasv	kasv	kasv	kasv
30	Riiklikult rahastatud esmaste netokulude kasv	Tabel 1a, rida 1b			3,8	1,9	11,6	4,5
	Eelarvepositsioonid	ESA kood	mld €	% SKPst	% SKPst	% SKPst	% SKPst	% SKPst
31	Nominaalne positsioon (= 7-23)	B.9	-1,0	-2,7	-1,2	-2,0	-4,3	-4,9
32	Primaarne positsioon (= 31-14)	B.9-D.41p	-0,9	-2,3	-0,6	-1,5	-3,7	-4,1
	Tsükliline kohandus			% SKPst	% SKPst	% SKPst	% SKPst	% SKPst
33	Struktuurne positsioon			-0,9	0,2	-0,2	-4,2	-4,8
34	Struktuurne primaarne positsioon			-0,5	0,8	0,3	-3,6	-4,0
	Võlg		mld €	% SKPst	% SKPst	% SKPst	% SKPst	% SKPst
35	Valitsemissektori võlg		7,7	20,2	23,5	24,1	26,7	30,6
36	Võla muutus		0,8	1,0	3,3	0,6	2,6	3,9
37	Panus võla muutusesse							
38	Primaarne positsioon (= miinus 32)			2,3	0,6	1,5	3,7	4,1
39	Lumepalli efekt			-0,7	-0,2	-0,5	-0,7	-0,5
40	Intressikulu (= 14)			-0,4	-0,6	-0,5	-0,6	-0,8
41	Kasv			0,5	0,0	-0,1	-0,5	-0,6
42	Inflatsioon			-1,5	-0,8	-0,9	-0,8	-0,7
43	Võla ja eelarvepositsiooni kohandus (= 36-38-39)			-0,7	2,9	-0,4	-0,3	0,3
				%	%	%	%	%
44	Võla keskmine intressimäär (= 14 / Võlg(t-1))			1,9	2,9	2,1	2,6	3,0
	Kaitsekulud		mld €	kasv	kasv	kasv	kasv	kasv
45	Kaitsekulud kokku	COFOG 2	1176,1	48,3	26,8	17,1	27,5	12,3
46	Kaitseinvesteeringud	COFOG 2, P.51g	518,5	106,3	25,5	1,6	30,0	-23,3

Tabel 5: Täpsustatud tulumeetmete hinnanguline mõju

Tulumeetme nimetus	One-off	ESA kood	2024	2025	2026
			% SKPst	% SKPst	% SKPst
Dividendide ajatamine ja lisadividend	Ei	D4, D5	0,00%	0,01%	0,01%
II pensionisamba maksed alates 2025 2, 4 või 6% palgast	Ei	D5	0,00%	-0,03%	0,00%
Füüsilise isiku tulumaksu soodustuste kaotamine (eluasemelaenu intressid, abikaasa maksuvaba tulu, täiendav maksuvaba tulu laste eest)	Ei	D5	0,00%	0,10%	0,00%
Maksuvaba tulu tõus 500 eurolt 654 eurole ja mitteindekseerimine tarbijahinnaindeksiga	Ei	D5	0,18%	0,08%	0,00%
Maksuvaba tulu vanaduspensionieas kehtestamine 776 eurot	Ei	D5	-0,08%	0,00%	0,00%
Ühetaolise maksuvaba tulu kehtestamine 2026.a	Ei	D5	0,00%	0,00%	-1,27%
Füüsilise isiku tulumaksu määr 22%	Ei	D5	0,00%	0,61%	-0,06%
Juriidilise isiku tulumaksu määr 22%	Ei	D5	0,00%	0,21%	0,00%
Krediitiasutuste avansilise tulumaksu määra tõstmine 18%ni ja muud	Ei	D5, D6	0,00%	0,04%	0,00%
Maksuvaba tulu tarbijahinnaindeksiga mitteindekseerimine (samal tasemel püsimine)	Ei	D5	-0,01%	0,03%	-0,05%
Automaksu kehtestamine koos soodustustega	Ei	D5	0,00%	0,36%	0,04%
Käibemaksu määra tõusud 22%le ja 24%le	Ei	D2	0,56%	0,27%	0,27%
Aktsiiside tõusud	Ei	D2	0,11%	0,12%	0,12%
Kütuse- ja elektriaktsiisi tõusu ära jätmine 2026. aastal	Ei	D2	0,00%	0,00%	-0,09%
Hasartmängumaksu tõusud 2025 ja 2026. aastatel ning 2026. aasta maksulangetus	Ei	D2	0,02%	0,00%	0,00%
Maamaksu korrigeerimine	Ei	D2	0,00%	0,04%	0,00%
Erinevate keskkonnatasude tõusud 2024-2029	Ei	D2	0,04%	0,06%	0,02%
Riigilõivude tõstmine ja muud maksulaekumist parandavad meetmed	Ei	D2, +DP11+P12 +P131+D7+ D9	0,05%	0,06%	0,00%
SAFE laenu kuludelt riigile saamata jääv käibemaks	Ei	D2	0,00%	-0,14%	-0,05%
Pankade suuremad dividendid 2024-2025	Jah	D5	0,29%	-0,18%	-0,09%
Juriidilise isiku tulumaksu erakorralised tulud enne määra tõusu 2024, v.a pangad	Jah	D5	0,37%	-0,36%	0,00%

Tabel 6. Taaste- ja vastupidavusrahastu (RRF) toetused

		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Tulu RRF toetustest		% SKP	% SKP	% SKP	% SKP	% SKP	% SKP	% SKP
1	RRF toetused, mis sisalduvad tuluprojektsioonides		0,006	0,088	0,320	0,401	0,580	0,429
2	Sularaha väljamaksed RRFst EL poolt		0,401	0,000	0,669	0,310	0,593	0,455
RRF toetustest finantseeritud kulu		% SKP	% SKP	% SKP	% SKP	% SKP	% SKP	% SKP
3	Jooksvad kulutused kokku		0,004	0,017	0,033	0,076	0,074	0,059
4	Kapitali kogumahutus		0,000	0,026	0,045	0,096	0,065	0,110
5	Muud kapitalikulud		0,002	0,046	0,242	0,229	0,441	0,260
6	Kogu kapitalitulu (= 4+5)		0,002	0,072	0,287	0,325	0,506	0,369
RRF toetustest finantseeritud muud kulud		% SKP	% SKP	% SKP	% SKP	% SKP	% SKP	% SKP
7	Maksutulu vähenemine							
8	Muud kulud, mis mõjutavad tulusid							
9	Finantseerimistingimused			0,275				

Tabel 7. Taaste- ja vastupidavusrahastu (RRF) laenud

		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Tulu RRF laenudest		% SKP	% SKP	% SKP	% SKP	% SKP	% SKP	% SKP
1	RRF laenude väljamaksed EL poolt		0	0	0	0	0	0
2	RRF laenude tagasimaksed ELile		0	0	0	0	0	0
RRF laenudest finantseeritud kulu		% SKP	% SKP	% SKP	% SKP	% SKP	% SKP	% SKP
3	Jooksvad kulutused kokku							
4	Kapitali kogumahutus							
5	Muud kapitalikulud							
6	Kogu kapitalikulu (= 4+5)							
s RRF laenudest finantseeritud muud kulud		% SKP	% SKP	% SKP	% SKP	% SKP	% SKP	% SKP
7	Maksutulu vähenemine							
8	Muud kulud, mis mõjutavad tulusid							

Tabel 9². Muud reformid ja investeeringud

Reformi nimi	RPS	Ühised prioriteetid*	Ajakavale vastavus	Selgitus
Kaitsekulude tõstmine	CSR. 2025/1	4	Ajakavale vastav	Eesti kaitsekulutused suurenesid 2025. aastal 3,7%-ni SKPst ja esialgsetel hinnangutel suurenevad 2026. aastal veelgi 5,3%-ni. Lisaks suunas Eesti ühtekuuluvuspoliitika vahhindamise tulemusel ja REARM-algatuse raames 11% oma ühtekuuluvuspoliitika vahenditest ehk 386 miljonit eurot ümber kaitsetööstuse ja sõjaväelise mobiilsuse investeeringute rahastamiseks.
Tervishoiusüsteemi rahastamine ja reform	2025/1	2	Ajakavale vastav	Eesti on ette valmistamas uut tervishoiu rahastamise mudelit, mille eesmärk on tagada tervishoiusüsteemi kulutõhusus ja jätkusuutlikkus ning tervishoiuteenuste kättesaadavus. Mudel põhineb Sotsiaalministeeriumi analüüsil tervishoiu rahastamise kohta ja Arenguseire Keskuse analüüsidel tervishoiu jätkusuutlikkuse tagamise ja erasektori rahastamise kaasamise võimaluste kohta. Ettevalmistamisel on tervishoiu ja sotsiaalhoolekande reform, mis näeb ette hoolekandepiirkondade loomise, igas piirkonnas inimkesksete integreeritud tervishoiu ja sotsiaalhoolekande koostööorganisatsioonide (TERVIK) loomise, õigusraamistiku muudatused paremaks ja turvalisemaks andmevahetuseks spetsialistide vahel ja tulemuspõhise rahastamise rakendamise.
Taaste- ja vastupidavuskava rakendamine.	2025/2	1,2,3	Ajakavale vastav	<i>selle reformi raporteerimine toimub RRFi raames</i>

² Tabel 8 jääb numeratsioonis vahele, sest selle tabeli peavad esitama üksnes need riigid, kes on soovinud oma kava perioodi pikendada neljalt aastalt seitsmele aastale.

Rakendusuuringute rahastamine	2025/3	2	Ajakavale vastav	<i>Investeeritakse AS Metroserti all tegutseva rakendusuuringute keskuse esimesse ärivaldkonda, mis keskendub biorafineerimisele. Kokku käivitatakse viis ärivaldkonda: biorafineerimine, meditsiinandmed, vesinikutehnoloogiad, droonitehnoloogiad ja autonoomsed sõidukid. Rakendusuuringute keskus pakub teenuseid ja koostöövõimalusi, mis parandavad ettevõtete arengu- ja innovatsioonivõimekust.</i>
Kaitsetööstuse areng	2025/3	2, 4	Ajakavale vastav	AS SmartCapi alla luuakse 100 miljoni euro suurune Kaitsefond. Fondi eesmärk on arendada Eesti kaitsetööstust ja luua uuenduslikke kaitse- ja julgeolekuvõimekusi, mis vastavad kasvavale globaalsele nõudlusele.
Teadlaste- ja ettevõtjate koostöö	2025/3	2	Ajakavale vastav	Eesti Ettevõtlus- ja Innovatsiooniagentuuris (EIS) jätkub rakendusuuringute programmi elluviimine. Programmi eesmärk on suurendada rakendusuuringute ja eksperimentaalarenduse mahtu Eesti ettevõtetes tehnoloogiliste ja ärinõustamisteenuste ning projektirahastuse kaudu. Tuge pakutakse uute tehnoloogiate, toodete, teenuste või protsesside arendamiseks. Programm keskendub koostöös sündinud rakendusteadusele. Esitatavad uurimisteemad peavad põhinema teadlaste ja ettevõtjate dialoogil ning olema suunatud konkreetsete äri- ja ühiskondlike probleemide lahendamisele. Teadustöö mõju suurendamist ja teadusasutuste ning kõrgkoolide institutsionaalse teadmussiirde võimekust toetab ka ASTRA+ programm.
ÜPP konkurentsivõime	2025/3	2	Ajakavale vastav	Konkurentsivõime suurendamise eesmärgil eraldatakse ettevõtlusele 55 miljonit eurot. Maaelu Arendamise SA pakub pikaajalisi investeerimislääne, käibekapitalilääne ja kasvulääne mikro- ja väikeettevõtetele, sihtrühmadeks on põllumajandus-, toiduainetööstuse ja maapiirkondade ettevõtjad.
Rekonstrueerimistoetused	2025/4	1,2,3	Ajakavale vastav	Avati uuendatud tingimustega rekonstrueerimistoetuste voor summas 80 miljonit eurot. Korteriühistutele loodi võimalus volitada hankemenetlust läbi viima Eesti Ettevõtlus- ja Innovatsiooni SA (EIS) kiirendades ja lihtsustades nii toetuse kasutuselevõttu. Detailsem raporteerimine toimub RRFi raames.

Energiamajanduse arengukava 2035	2025/4	1,2,3	Ajakavale vastav	2026. a jaanuaris kiitis Vabariigi Valitsus heaks "Energiamajanduse arengukava 2035" ehk riigi strateegilise raamistiku energiajulgeoleku tugevdamiseks, konkurentsivõime suurendamiseks ja puhta energiaga majandusele ülemineku toetamiseks. ENMAK 2035 rõhutab mitmekesise elektritootmisportfelli olulisust, et tagada elektrisüsteemi usaldusväärsus ja vastupidav toimimine. See keskendub kodumaiste puhaste energiaallikate (näiteks tuule- ja päikeseenergia) suuremale kasutamisele koos energia salvestamise lahendustega.
Elektrisüsteemi sünkroniseerimine Mandri-Euroopaga	2025/4	1,2,3	Ajakavale vastav	Eesti elektrisüsteemi sünkroniseerimine Mandri-Euroopa sagedusalaga viidi lõpule.
Energia- ja ressursitõhususe ja ringmajanduse investeeringutoetused	2025/4	1,2,3	Ajakavale vastav	Oluline toetus suunati ettevõtete (tootev tööstus, teenindussektor) energia- ja ressursitõhususega, ohutuma materjalide ringluse, jäätmete sorteerimise ja ringlussevõtu, ringmajanduse ärimudelite ja uuenduslike pakenditega. Oluline osa projektidest suunatud (nt toidu- ja joogitööstus, puidutööstus, paberitööstus, toidujagamispunktid, biojätmete ringlussevõtt). Lisaks ajakohastame riiklikku ringbiomajanduse tegevuskava ja riiklikku teadus- ja arendustegevuse kava.
Puhta transpordi kättesaadavus	2025/4	1,2,3	Ajakavale vastav	2025. aastal astus Eesti täiendavaid samme puhtama transpordi kättesaadavuse ja kasutamise laiendamiseks, keskendudes eelkõige raudteele. Raudtee elektrifitseerimine jätkus Tallinn-Tartu ja Tapa-Narva koridorides, sealhulgas uuendati ja võeti kasutusele uus elektrifitseeritud võrgulõik Aegviidu ja Tapa vahel ning edenes täiendava elektriveeremite kasutuselevõtt (13 uut elektrirongi alustasid reisijatevedu). Rail Baltica ehitustööd jätkusid Harju, Rapla ja Pärnu maakonnas ning edenes reisijate terminalide ja sõlmpunktide arendamine, sealhulgas Ülemiste peaterminalis. Jätkus ka raudteetaristu uuendamine (sh rekonstrueerimis- ja sirgendustööd), et võimaldada suuremaid kiirusi ja toetada regulaarse kellaajalise sõiduplaani kasutuselevõttu.

Õiglase üleminek	2025/5	1,2	Ajakavale vastav	Eesti tugevdab tööjõu tootlikkust ja oskustöölise kättesaadavust sihipäraste ümber- ja täiendõppe meetmete abil piirkondades, kus toimuvad struktuursed muutused. Õiglase Ülemineku Fondi toel rakendab Eesti Töötukassa tegevusi, mis hõlbustavad kiiret üleminekut ühelt töökohalt teisele ja aitavad kaasa põlevkivisektorist lahkuvate töötajate oskuste ajakohastamisele. Toetatakse osalemist formaalhariduses ja mikro kvalifikatsioonide omandamist, tagades, et töötajate pädevuse vastavuse muutuvate tööturu vajadustega. Lisaks võeti kasutusele meetmed pikaajalise töötuse ennetamiseks, aidates inimestel uuele tööle asuda pärast töökoha kaotust. Haridus- ja Teadusministeerium tellib kõrgkoolidelt ja kutseõppeasutustelt ümberõppekoolitust Eesti täiskasvanute tööalaste oskuste arendamiseks. Õiglase Ülemineku Fondi toel on sihtpiirkonnale, mida Eesti põlevkivisektori ümberkorraldamine kõige enam mõjutab, suunatud eritegevused, sealhulgas nii koolituste kui ka formaalhariduse pakkumine.
Ida-Viru maakonna õpilastele suunatud programmid	2025/5	2	Ajakavale vastav	Haridustulemuste parandamiseks ja õpiteekonna vastavusse viimiseks tööturu nõudlusega rakendab Eesti Ida-Viru maakonna õpilastele struktureeritud töövarjuprogrammi. Programm on suunatud üldhariduskoolide õpilastele (8. ja 11. klass) ning kutseõppe esimese aasta õpilastele, pakkudes süsteemset kogemust reaalsel töökohtadel, karjäärivõimaluste ja tööandjate ootustega töötubade ja töövarjutamise kaudu. Ida-Viru Ettevõtluskeskuse elluviidav ja ESF+ kaudu rahastatav algatus toetab ka sotsiaalset ühtekuuluvust, tuues kokku eesti ja vene keelt kõnelevad noored ühistes õpikeskkondades.
Koolikohustusea pikendamine	2025/5	2	Ajakavale vastav	Koolist väljalangemise vähendamiseks on Eesti pikendanud kohustuslikku haridust. Alates 2025. aasta sügisest on inimesel kohustus õppida kas kuni 18-aastaseks saamiseni või omandada keskharidus või kutsekeskharidus. Neile, kes ei saa kohta gümnaasiumis või kutsekeskhariduse omandamisel, pakutakse üheaastast ettevalmistavat õpingut, mille eesmärk on täita lüngad põhihariduses, parandada eesti keele oskust, arendada põhioskusi, pakkuda karjäärinõustamist ja muid individuaalseid tugiteenuseid.

Rakenduskeskhariduse kutseõppe programmid	2025/5	2	Ajakavale vastav	Alates 2025/26 õppeaastast on Eesti käivitanud ka uued nelja-aastased rakenduskeskhariduse kutseõppe programmid, eriti sellistes valdkondades nagu IT, inseneriteadus, ehitus, biotehnoloogia ja tervishoid. Need programmid ühendavad kutseõppe laiendatud üldharidusliku sisuga. See võimaldab õpilastel enne spetsialiseerumist alustada laias valdkonnas parandades lõpetajate akadeemilist ettevalmistust. Reformi eesmärk on suurem kõrgharidusse astuvate kutseõppe lõpetajate osakaal.
Roheüleminekut toetavate oskuste arendamine	2025/5	1,2	Ajakavale vastav	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium on tugevdanud poliitikameetmeid, et toetada roheüleminekuks vajalike oskuste ja pädevuste pakkumist ja omandamist. MKM edendab oskuste täiendamist ja ümberõpet aktiivse tööturupoliitika, täiskasvanute õppe ja sihipäraste koolituste kaudu, keskendudes rohelistele ja valdkonnaülestele oskustele. Alates 2025. aastast toetatakse tööandjaid töötajate roheliste oskuste arendamisel, sealhulgas mikrokvalifikatsioonide kaudu. Lisaks toetavad alates 1. jaanuarist 2024 täiustatud tööturumeetmed õiglast üleminekut Ida-Virumaal, pakkudes sihipäraseid tööturuteenuseid, rahalist tuge tööjõu liikuvuseks ja juurdepääsu oskuste arendamisele, sealhulgas kraadiõppele ja mikrokvalifikatsioonidele, töötajatele, keda mõjutavad põlevkivitööstuse struktuurimuutused. Taaste- ja vastupidavusrahastu toel on määratletud valdkondlikud rohelised oskused rohelisest üleminekust enim mõjutatud valdkondades, välja töötatud kõrgkoolide ja kutseõppeasutuste õppekavad ning käimas on uute õppematerjalide väljatöötamine nii formaalses hariduses kui ka täiendkoolituses. Ettevõtete rohelisele majandusele ülemineku toetamiseks pakuvad kõrg- ja kutseõppeasutused täiendkoolitust (ümberõpet) ja mikrokvalifikatsioone ning pedagoogilisi töötajaid koolitatakse roheliste oskuste koolituste läbiviimiseks.
Toimetulekutoetused	2025/5	2	Ajakavale vastav	Alates 1. jaanuarist 2026 on toimetulekupiiriks üksikule inimesele või leibkonna esimesele täiskasvanule 220 eurot (varem 200 eurot) kuus. Iga alaealise ülalpeetava kohta on toimetulekupiir 264 eurot (varem 240 eurot) kuus. Teise ja iga järgmise täiskasvanu kohta leibkonnas on see piir 176 eurot (varem 160 eurot) kuus.

				Sotsiaalhoolekande seaduse muudatused, mis käsitlevad toimetulekutoetuse taotlemise korda, võeti vastu detsembris 2025. Muudatustega kehtestati ühtsed toetuse saamise reeglid ja standardiseeritud taotlusvorm luues üleriigiliselt suuremat selgust ja vähendades omavalitsuste vahelisi erinevusi.
Töötushüvitiste reform	2025/5	2	Ajakavale vastav	Töötushüvitise reform asendas varasema kahetasandilise töötushüvitise ja töötuskindlustuse süsteemi ühtse töötuskindlustusskeemiga. Töötushüvitis kaotati ja töötuskindlustussüsteemis kehtestati uus baasmääraga hüvitis lisaks olemasolevale sissetulekupõhisele töötuskindlustushüvitisele. Reformil on positiivne mõju ebaregulaarselt ja lühiajaliselt töötavatele isikutele. Lisaks on reformil positiivne mõju puuetega töötajatele, kuna nad ei pea enam valima töövõimetoetuse ja töötushüvitise vahel. Selle asemel on neil võimalus taotleda mõlemat, tugevdades seeläbi oma sotsiaalkaitset.

LISA 3. TABEL II ARUANDLUS EUROOPA SOTSIAALÕIGUSTE SAMBA RAKENDAMISE KOHTA

**ARUANDLUS EUROOPA SOTSIAALÕIGUSTE SAMBA RAKENDAMISE KOHTA: PEAMISED MEETMED JA NENDE
HINNANGULINE MÕJU**

Samba põhimõte		Peamiste kaasaaitavate meetmete loetelu	Meetmete eeldatav mõju (kvalitatiivne ja/või kvantitatiivne)	Algtase	Praegune tase	Sihttase 2035
1.	Haridus, koolitus ja elukestev õpe	1. Kutsehariduse reform	Eri- ja kutsealase haridusega täiskasvanute (25–64a) osakaal	74,1% (2020)	74,1% (2024)	80
1.	Haridus, koolitus ja elukestev õpe	2. Õppimiskohustuse pikendamine kuni 18. eluaastani	Madala haridusetasemega mitteõppivate 18-24-aastaste osakaal	8,5% (2020)	11% (2024)	7,5%
1.	Haridus, koolitus ja elukestev õpe	3. Eestikeelsele õppele üleminek	Eesti keelt kasutavate inimeste osatähtsus 15-74aastate Eesti elanike seas	91% (2021)	91,5% (2024)	üle 91%
2.	Sooline võrdõiguslikkus	1.Soolise palgalõhe, stereotüüpide ja segregatsiooni vähendamine ning vähemuste võrdsete võimaluste edendamise	Soolise võrdõiguslikkuse indeks (EIGE (Euroopa Soolise võrdõiguslikkuse Instituut) Gender Equality Index) väärtuspunkti 100st	60,7 (2020)	59,4 (2025)	70,7
2.	Sooline võrdõiguslikkus	2.ELi tasustamise läbipaistvuse direktiivi ülevõtmine	Sooline palgalõhe	17,1% (2019)	13,2%(2024)	5%

2.	Sooline võrdõiguslikkus	3.Palgapeegel (registriandmetel põhinev digilahendus organisatsioonide palgalõhede seiramiseks.)	Sooline palgalõhe	17,1% (2019)	13,2%(2024)	5%
3.	Võrdsed võimalused	1.Soolise palgalõhe, stereotüüpide ja segregatsiooni vähendamine ning vähemuste võrdsete võimaluste edendamine	Soolise võrdõiguslikkuse indeks (EIGE (Euroopa Soolise võrdõiguslikkuse Instituut) Gender Equality Index) väärtuspunkti 100st	60,7 (2020)	59,4 (2025)	70,7
3.	Võrdsed võimalused	2. soolise võrdsuse ja võrdsete võimaluste seaduse eelnõu	Soolise võrdõiguslikkuse indeks (EIGE (Euroopa Soolise võrdõiguslikkuse Instituut) Gender Equality Index) väärtuspunkti 100st	60,7 (2020)	59,4 (2025)	70,7
3.	Võrdsed võimalused	3. Tervise ebavõrdsuse vähendamine	Tervena elatud aastad maakondlik erinevus Eesti keskmisega	Tervena elatud aastad maakondlik erinevus Eesti keskmisega võrreldes: mehed -12,13, naised -10,31 (2019)	maakondlik erinevus Eesti keskmisega võrreldes: mehed 8,1 (2024), naised 7,1 (2024)	maakondlik erinevus Eesti keskmisega võrreldes: mehed <5, naised <5
4.	Tööhõive aktiivne toetamine	1. Loomes talendisõbraliku keskkonna	Osalemine tööhõives, kultuurielus, spordis ja vabatahtlikus töös (tegusa inimese näitaja)	22,3% (2021)	45% (2024)	35%

4.	Tööhõive aktiivne toetamine	2. tööõiguse paindlikumaks muutmine	Töøjõus osalemise määr	72,1% (2020)	74,1% (2025)	≥72%
4.	Tööhõive aktiivne toetamine	3.Töötutoetuse ja töötuskindlustuse reform ning uutele töövormidele töötuskindlustuskaitse laiendamine.	Töøjõus osalemise määr	72,1% (2020)	74,1% (2025)	≥72%
5.	Kindel ja paindlik töö	1.Töötutoetuse ja töötuskindlustuse reform ning uutele töövormidele töötuskindlustuskaitse laiendamine.	Töøjõus osalemise määr	72,1% (2020)	74,1% (2025)	≥72%
5.	Kindel ja paindlik töö	2. tööõiguse paindlikumaks muutmine	Töøjõus osalemise määr	72,1% (2020)	74,1% (2025)	≥72%
5.	Kindel ja paindlik töö	3.Soolise palgalõhe, stereotüüpide ja segregatsiooni vähendamine ning vähemuste võrdsete võimaluste edendamine	Soolise võrdõiguslikkuse indeks (EIGE (Euroopa Soolise võrdõiguslikkuse Instituut) Gender Equality Index) väärtuspunkti 100st	60,7 (2020)	59,4 (2025)	70,7
7.	Palgad	1.ELi tasustamise läbipaistvuse direktiivi ülevõtmine	Sooline palgalõhe	17,1% (2019)	13,2%(2024)	5%
7.	Teave töötingimuste kohta ja kaitse töölepingu ülesütlemise korral	1. tööõiguse paindlikumaks muutmine	Töøjõus osalemise määr	72,1% (2020)	74,1% (2025)	≥72%

7.	Teave töötingimuste kohta ja kaitse töölepingu ülesütlemise korral	2. Kehtiv seadus vastab esitatud põhimõtetele (st enne suhte algust teavitamine, ülesütlemisest etteteatamine/põhjendamine jne). Seega ei ole siia uusi meetmeid lisada.	Tööjõus osalemise määr	72,1% (2020)	74,1% (2025)	≥72%
8.	Sotsiaaldialoog ja töötajate kaasamine	1. Tööandjate ja töötajate toetamine ohutu töökeskkonna loomiseks ning töötaja tööga seotud terviseprobleemide ennetamiseks	Üle kolme töövõimetuspäevaga tööõnnetuste arv 100 000 hõivatu kohta	513,8 (2021)	394 (2024)	≥500
8.	Sotsiaaldialoog ja töötajate kaasamine	1. Meie kehtiv seadus vastab esitatud põhimõtetele	Tööjõus osalemise määr	72,1% (2020)	74,1% (2025)	≥72%
9.	Töö- ja eraelu tasakaal	1. tööõiguse paindlikumaks muutmine	Tööjõus osalemise määr	72,1% (2020)	74,1% (2025)	≥72%
9.	Töö- ja eraelu tasakaal	2. Pikaajalise hoolduse reformiga jätkamine ning erihoolekande kvaliteedi ja kättesaadavuse parandamine.	Suure hoolduskoormusega (20 ja enam tundi nädalas) 16-aastaste ja vanemate inimeste osakaal	2,1% (2019)	1,9% (2025)	1,3

10.	Tervislik, ohutu ja hästi kohandatud töökeskkond ning andmekaitse	1. tööõiguse paindlikumaks muutmine	Tööjõus osalemise määr	72,1% (2020)	74,1% (2025)	≥72%
10.	Tervislik, ohutu ja hästi kohandatud töökeskkond ning andmekaitse	2. Ajutise töövõimekaoga inimeste tööturul püsimist toetava süsteemi arendamine, et ennetada püsiva töövõimekao väljakujunemist.	Tööelu kestus, aastates	39,1 (2021)	41,4 (2024)	40,2
10.	Tervislik, ohutu ja hästi kohandatud töökeskkond ning andmekaitse	3. Tööandjate ja töötajate toetamine ohutu töökeskkonna loomiseks ning töötaja tööga seotud terviseprobleemide ennetamiseks	Tööjõus osalemise määr	72,1% (2020)	74,1% (2025)	≥72%
11.	Lapsehoid ja laste toetamine	1. KOVi ja riigi partnerlusel põhineva ning lapse terviklikest vajadustest lähtuva lastekaitsekorralduse väljatöötamine, selleks vajalike spetsialistide baas- ja täiendõppekoolituse arendamine ning lastekaitsetöö väärtustamine				

11.	Lapsehoid ja laste toetamine	2. Laste heaolu suurendavate integreeritud teenuste ja sekkumiste väljaarendamine (sh erivajadusega, käitumisprobleemidega ja traumakogemusega lastele) ning institutsionaalse hoolduse asendamine perepõhisega				
12.	Sotsiaalkaitse	1. Tööealiste inimeste puude raskusastme tuvastamise ja töövõime hindamise süsteemi ümberkorraldamine.	Tajutud riskid (OECD risks that matter)	Haigeks jäämine või puude tekkimine: 60,7% Kõikide kulutuste katmine: 48,4% Töö kaotamine: 47,6% (2018)	Haigeks jäämine või puude tekkimine: 55% Kõikide kulutuste katmine: 60% Töö kaotamine: 59% (2024)	Haigeks jäämine või puude tekkimine: ≤60,7% Kõikide kulutuste katmine: ≤48,4% Töö kaotamine: ≤47,6%
12.	Sotsiaalkaitse	2. Pensionireformi elluviimine, et tagada jätkusuutlik pensionisüsteem ja pensionäride heaolu (sh tööandjapensioni soodustamine ja inimeste pensionitarkuse parandamine)	Püsiva suhtelise vaesuse määr	16,7% (2018)	12,9% (2024)	≤15,6%

12.	Sotsiaalkaitse	1. Töötutoetuse ja töötuskindlustuse reform ning uutele töövormidele töötuskindlustuskaitse laiendamine.	Töøjõus osalemise määr	72,1% (2020)	74,1% (2025)	≥72%
13.	Töötushüvitised	1. Töötutoetuse ja töötuskindlustuse reform ning uutele töövormidele töötuskindlustuskaitse laiendamine.	Töøjõus osalemise määr	72,1% (2020)	74,1% (2025)	≥72%
14.	Miinimumsissetulek	1. Töötutoetuse ja töötuskindlustuse reform ning uutele töövormidele töötuskindlustuskaitse laiendamine.	Püsiva suhtelise vaesuse määr	16,7% (2018)	12,9% (2024)	≤15,6%
14.	Miinimumsissetulek	2. Pensionireformi elluviimine, et tagada jätkusuutlik pensionisüsteem ja pensionäride heaolu (sh tööandjapensioni soodustamine ja inimeste pensionitarkuse parandamine)	Püsiva suhtelise vaesuse määr	16,7% (2018)	12,9% (2024)	≤15,6%
15.	Sissetulek vanas eas ja pensionid	1. Pensionireformi elluviimine, et tagada jätkusuutlik pensionisüsteem ja pensionäride heaolu (sh tööandjapensioni soodustamine ja inimeste pensionitarkuse parandamine)	Püsiva suhtelise vaesuse määr	16,7% (2018)	12,9% (2024)	≤15,6%

16.	Tervishoid	1. Sotsiaal- ja tervisevaldkonna integreerimine	Tervena elada jäänud aastad	mehed 54,1; naised 57,6 (2019) maakondlik erinevus Eesti keskmisega võrreldes: mehed -12,13, naised -10,31 (2019)	mehed 56,8 (2024); naised 60,6 (2024) maakondlik erinevus Eesti keskmisega võrreldes: mehed 8,1 (2024), naised 7,1 (2024)	mehed 63,0; naised 64,5 maakondlik erinevus Eesti keskmisega võrreldes: mehed <5, naised <5
16.	Tervishoid	2. Eesti tervishoiukorralduse terviklik arendamine	Tervena elada jäänud aastad	mehed 54,1; naised 57,6 (2019) maakondlik erinevus Eesti keskmisega võrreldes: mehed -12,13, naised -10,31 (2019)	mehed 56,8 (2024); naised 60,6 (2024) maakondlik erinevus Eesti keskmisega võrreldes: mehed 8,1 (2024), naised 7,1 (2024)	mehed 63,0; naised 64,5 maakondlik erinevus Eesti keskmisega võrreldes: mehed <5, naised <6
16.	Tervishoid	3. Vaimse tervise toetamine				

17.	Puudega inimeste kaasamine	1. Rehabilitatsioonisüsteemi ümberkorraldamine.	Tajutud riskid (OECD risks that matter)	Haigeks jäämine või puude tekkimine: 60,7% Kõikide kulutuste katmine: 48,4% Töö kaotamine: 47,6% (2018)	Haigeks jäämine või puude tekkimine: 55% Kõikide kulutuste katmine: 60% Töö kaotamine: 59% (2024)	Haigeks jäämine või puude tekkimine: ≤60,7% Kõikide kulutuste katmine: ≤48,4% Töö kaotamine: ≤47,6%
17.	Puudega inimeste kaasamine	2. Pikaajalise hoolduse reformiga jätkamine ning erihoolekande kvaliteedi ja kättesaadavuse parandamine.	Suure hoolduskoormusega (20 ja enam tundi nädalas) 16-aastaste ja vanemate inimeste osakaal	2,1% (2019)	1,9% (2025)	1,3
17.	Puudega inimeste kaasamine	3. Erihoolekande kvaliteedi ja kättesaadavuse parandamine.				
18.	Pikaajaline hooldus	1. Pikaajalise hoolduse reformiga jätkamine ning erihoolekande kvaliteedi ja kättesaadavuse parandamine.	Suure hoolduskoormusega (20 ja enam tundi nädalas) 16-aastaste ja vanemate inimeste osakaal	2,1% (2019)	1,9% (2025)	1,3
18.	Pikaajaline hooldus	2. Rehabilitatsioonisüsteemi ümberkorraldamine.	Suure hoolduskoormusega (20 ja enam tundi nädalas) 16-aastaste ja vanemate inimeste osakaal	2,1% (2019)	1,9% (2025)	1,3

Eesti iga-aastame eduaruanne

18.	Pikaajaline hooldus	3. Erihoolekande kvaliteedi ja kättesaadavuse parandamine.	Suure hoolduskoormusega (20 ja enam tundi nädalas) 16-aastaste ja vanemate inimeste osakaal	2,1% (2019)	1,9% (2025)	1,3
19.	Eluase ja abi kodututele	1. Eesti kehtiv seadusandlus vastab esitatud põhimõtetele				
20.	Juurdepääs esmatähtsatele teenustele	1. Eesti kehtiv seadusandlus vastab esitatud põhimõtetele				

LISA 4. TABEL III KESTLIKU ARENGU EESMÄRKE KÄSITLEV ARUANDLUS

**KESTLIKU ARENGU EESMÄRKE KÄSITLEV ARUANDLUS: PEAMISTE MEETMETE
KIRJELDUS JA NENDE HINNANGULINE MÕJU**

	KESTLIKU ARENGU EESMÄRK	Peamiste kaasaaitavate meetmete loetelu	Meetmete eeldatav mõju (kvalitatiivne ja/või kvantitatiivne)	Algtase	Praegune tase	Sihttase 2035
1.	Vaesuse puudumine	1. Püsiva tervisekaotuse ennetamise süsteemi arendamine ja tervishoiu kestliku rahastuse tagamine (sh ravijärjekordade vähendamine, ravimite kompenseerimine ja kättesaadavuse süsteemi muutmine)	Püsiva suhtelise vaesuse määr	16,7% (2018)	12,9% (2024)	≤15,6%
1.	Vaesuse puudumine	2. Pensionireformi elluviimine, et tagada jätkusuutlik pensionisüsteem ja pensionäride heaolu (sh tööandjapensioni soodustamine ja inimeste pensionitarkuse parandamine)	Püsiva suhtelise vaesuse määr	16,7% (2018)	12,9% (2024)	≤15,6%
1.	Vaesuse puudumine	3. Kujundame paindliku ja turvalise majanduskeskkonna, mis soodustab uuendusmeelset ja vastutustundlikku ettevõtlust ning ausat konkurentsi	Püsiva suhtelise vaesuse määr	16,7% (2018)	12,9% (2024)	≤15,6%
2.	Nälja kaotamine	1. Kujundame paindliku ja turvalise majanduskeskkonna, mis soodustab uuendusmeelset ja vastutustundlikku ettevõtlust ning ausat konkurentsi	Püsiva suhtelise vaesuse määr	16,7% (2018)	12,9% (2024)	≤15,6%
2.	Nälja kaotamine	2. Vajaduspõhise sotsiaalkaitse kujundamine ja erivajadustega inimeste heaolu parandamine	Püsiva suhtelise vaesuse määr	16,7% (2018)	12,9% (2024)	≤15,6%

3.	Tervis ja heaolu	1. Rehabilitatsioonisüsteemi ümberkorraldamine.	Tervena elada jäänud aastad	mehed 54,1; naised 57,6 (2019) maakondlik erinevus Eesti keskmisega võrreldes: mehed - 12,13, naised - 10,31 (2019)	mehed 56,8 (2024); naised 60,6 (2024) maakondlik erinevus Eesti keskmisega võrreldes: mehed 8,1 (2024), naised 7,1 (2024)	mehed 63,0; naised 64,5 maakondlik erinevus Eesti keskmisega võrreldes: mehed <5, naised <6
3.	Tervis ja heaolu	2. Sotsiaal- ja tervisevaldkonna integreerimine.				
3.	Tervis ja heaolu	3. Pikaajalise hoolduse reformiga jätkamine ning erihoolekande kvaliteedi ja kättesaadavuse parandamine.	Suure hoolduskoormusega (20 ja enam tundi nädalas) 16-aastaste ja vanemate inimeste osakaal	2,1% (2019)	2,0% (2024)	1,3
4.	Kvaliteetne haridus	1. Kutsehariduse reform	Eri- ja kutsealase haridusega täiskasvanute (25–64a) osakaal	74,1% (2020)	74,1%(2024)	80

Eesti iga-aastame eduaruanne

4.	Kvaliteetne haridus	2. Loomes talendisõbraliku keskkonna	Täiskasvanute (25–64-aastaste) elukestvas õppes osalemise määr Formaal- ja mitteformaalne õpe	17,1% (2020)	23,3% (2024)	25%
4.	Kvaliteetne haridus	3. Koolivõrgu reform	Madala haridusetasemega mitteõppivate 18-24-aastaste osakaal	8,5% (2020)	11% (2024)	7,5%
5.	Sooline võrdõiguslikkus	1. Soolise palgalõhe, stereotüüpide ja segregatsiooni vähendamine ning vähemuste võrdsete võimaluste edendamine	Soolise võrdõiguslikkuse indeks (EIGE (Euroopa Soolise võrdõiguslikkuse Instituut) Gender Equality Index) väärtuspunkti 100st	60,7 (2020)	59,4 (2025)	70,7
5.	Sooline võrdõiguslikkus	2. ELi tasustamise läbipaistvuse direktiivi ülevõtmine	Sooline palgalõhe	17,1% (2019)	13,2%(2024)	5%
5.	Sooline võrdõiguslikkus	3. Palgapeegel (registriandmetel põhinev digilahendus organisatsioonide palgalõhede seiramiseks.)	Sooline palgalõhe	17,1% (2019)	13,2%(2024)	5%
6.	Puhas vesi ja kanalisatsioon	1. Jätkusuutliku jäätmemajanduse ning ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni taristu ja teenuse kujundamine koostöös KOVidega	Nõuetekohaselt puhastatud reovesi (miljonit kuupmeetrit)	110,58 (2019)	116,12 (2024)	
6.	Puhas vesi ja kanalisatsioon	2. Veeteenuse sektori reform	Aasta jooksul ammutatud põhjavee hulk miljonites kuupmeetrites.	228,76 (2019)	203,4(2024)	

Eesti iga-aastame eduaruanne

6.	Puhas vesi ja kanalisatsioon	3. Lahenduste leidmine ja rakendamine väheneva rahvaarvuga kohanemiseks, et tagada kvaliteetsete teenuste kättesaadavus ning kvaliteetne ja jätkusuutlik ehitatud keskkond (sh taristu)	Vee-ettevõtete arv	124 (2025)	124 (2025)	
7.	Taskukohane ja puhas energia	1. Taastuvelekter 100 reform	Taastuvenergia osakaal energia summaarses lõpptarbimises	31,7% (2019)	41% (2023)	>65%
7.	Taskukohane ja puhas energia	2. Kliimakindla majanduse seaduse vastuvõtmine	Taastuvenergia osakaal energia summaarses lõpptarbimises	31,7% (2019)	41% (2023)	>65%
7.	Taskukohane ja puhas energia	3. Elektrivõrgu sünkroniseerimine Mandri-Euroopa sagedusalaga	Taastuvenergia osakaal energia summaarses lõpptarbimises	31,7% (2019)	41% (2023)	>65%
8.	Inimväärne töö ja majanduskasv	1. Viime inimeste teadmised, oskused ja hoiakud kooskõlla tööturu vajaduste ning majanduse struktuurimuutustega	Teadlaste ja inseneride arv erasektoris 1000 elaniku kohta	1,53 (2019)	2,28(2023)	4,53

Eesti iga-aastame eduaruanne

8.	Inimväärne töö ja majanduskasv	2. Võtame kasutusele uued lahendused ettevõtete teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni soodustamiseks	Teadlaste ja inseneride arv erasektoris 1000 elaniku kohta	1,53 (2019)	2,83 (2024)	4,53
8.	Inimväärne töö ja majanduskasv	3. Loome talendisõbraliku keskkonna	Osalemine tööhõives, kultuurielus, spordis ja vabatahtlikus töös (tegusa inimese näitaja)	22,3% (2021)	45% (2024)	0,35
9.	Tööstus, uuendus ja taristu	1. Võtame kasutusele uued lahendused ettevõtete teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni soodustamiseks	Erasektori teadus- ja arendustegevuse kulutuste osatähtsus SKP-s	0,89% SKPst (2019)	1,21%(2024)	2
9.	Tööstus, uuendus ja taristu	2. Suurendame Eesti majandusele oluliste valdkondade võimekust	Tööstuse tootlikkus osakaaluna EL-i keskmisest	77,8% (2019)	77,5% (2023)	110%
9.	Tööstus, uuendus ja taristu	3. Kujundame paindliku ja turvalise majanduskeskkonna, mis soodustab uuendusmeelset ja vastutustundlikku ettevõtlust ning ausat konkurentsi	Eesti koht IMD rahvusvahelise konkurentsivõime indeksi edetabelis	28 (2021)	33 (2025)	10
10.	Ebavõrdsuse vähendamine	1. Parandame erivajadusega inimeste heaolu ja ühiskondlikku aktiivsust ning tõhustame pikaajalise hoolduse süsteemi	Püsiva suhtelise vaesuse määr	16,7% (2018)	14,5% (2024)	≤15,6%

10.	Ebavõrdsuse vähendamine	2. Uuendame sotsiaalkaitse korraldust, arvestades ühiskondlikke muutusi	Tajutud riskid (OECD risks that matter)	Haigeks jäämine või puude tekkimine: 60,7% Kõikide kulutuste katmine: 48,4% Töö kaotamine: 47,6% (2018)	Haigeks jäämine või puude tekkimine: 55% Kõikide kulutuste katmine: 60% Töö kaotamine: 59% (2024)	Haigeks jäämine või puude tekkimine: ≤60,7% Kõikide kulutuste katmine: ≤48,4% Töö kaotamine: ≤47,6%
10.	Ebavõrdsuse vähendamine	3. Tervise ebavõrdsuse vähendamine	Tervena elatud aastad maakondlik erinevus Eesti keskmisega	Tervena elatud aastad maakondlik erinevus Eesti keskmisega võrreldes: mehed - 12,13, naised - 10,31 (2019)	maakondlik erinevus Eesti keskmisega võrreldes: mehed 8,1 (2024), naised 7,1 (2024)	maakondlik erinevus Eesti keskmisega võrreldes: mehed <5, naised <5
11.	Kestlikud linnad ja kogukonnad	1.Võtame kasutusele ohutu, keskkonnahoidliku, konkurentsivõimelise, vajaduspõhise ja jätkusuutliku transpordi- ja energiataristu	Kasvuhoonegaaside heide transpordisektoris	2544,56 kt CO2 ekv (2018)	2647,95 kt CO2 ekv (2024)	CO2 1700 kt

11.	Kestlikud linnad ja kogukonnad	2.Kliimakindla majanduse seaduse vastuvõtmine	Ühissõidukiga, jalgrattaga või jalgsi töökäijate osatähtsus hõivatutest	38,7% (2019)	35,1%(2024)	0,55
11.	Kestlikud linnad ja kogukonnad	3.Planeerime ja uuendame ruumi ja teenuseid terviklikult ja kvaliteetselt ning ühiskonna vajaduste, rahvastiku muutuste, tervise, turvalisuse, elurikkuse ja keskkonnahoiuga arvestavalt	Elukeskkonnaga rahulolu (rahul või pigem rahul)	73,5 (2022); piirkondlikud erinevused: 14,7 (2022)	72 (2024); piirkondlikud erinevused: 17,7 (2024)	>73,5%; piirkondlikud erinevused (kõrgeima 10% ja madalaima 10% KOVide vahe) ≤15
12.	Vastutustundlik tarbimine ja tootmine	1.Kestliku ringbiomajanduse (sh sinimajanduse) arendamine ja Eesti kujundamine piirkondliku ringbiomajanduse eestvedajaks	Ringleva materjali määr	15,6% (2019)	20,5 (2024)	30%
12.	Vastutustundlik tarbimine ja tootmine	2.Vastutustundliku ettevõtluse soodustamine (sh ettevõtete keskkonnajalajälje hindamise süsteemi loomine, sotsiaalse ettevõtluse, vabaühenduste omatulu teenimise ja vabatahtliku töö soodustamine ning vabaühenduste halduskoormuse vähendamine)	Keskkonnatrendide indeks	69,4 (2020)	72,2 (2024)	87
12.	Vastutustundlik tarbimine ja tootmine	3.Rohereformi elluviimine avaliku, era- ja kolmanda sektori koostöös (sh roheinvesteeringute edendamine, roheenergeetika edendamine, keskkonna- ja kliimateadlikkuse suurendamine, andmete kättesaadavuse parandamine, roheoskuste suurendamine, liikuvusreform, elurikkuse taastamine jne)	Eesti koht üleilmses säästva arengu eesmärkide indeksis	10 (2020)	17 (2025)	≤10

13.	Kliimameetmed	1. Kliimakindla majanduse seaduse vastuvõtmine	Kasvuhoonegaaside netoheide CO2 ekvivalenttonnides (sh LULUCF ehk maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsanduse sektor	15,69 mln t CO2 ekv (2019)	13,0 mln t CO2 ekv (2023)	8 mln t CO2 ekv
13.	Kliimameetmed	2. Roheüleminekusse panustavate lahenduste läbiv kasutuselevõtt ja seda toetav planeerimine koostöös KOVidega kliimamuutuste leevendamiseks, kliimamuutuste mõju vähendamiseks ja nendega kohanemiseks, elurikkuse suurendamiseks ja säilitamiseks, elukeskkonna mitmekesistamiseks, keskkonnahoidliku elukorralduse ja külustuskeskkonna edendamiseks	Keskonnatrendide indeks	69,4 (2020)	72,2 (2024)	87
13.	Kliimameetmed	3. Üleminek kliimaneutraalsele energiatootmisele (sh põlevkivienergeetika osakaalu järkjärguline vähendamine ning kliimaneutraalsete energia tootmis- ja salvestuslahenduste arendamine)	Taastuvenergia osakaal energia summaarses lõpptarbimises	31,7% (2019)	41% (2023)	>65%
14.	Ookeani- ja mereökosüsteemid	1. Merekaitse reformi elluviimine	Eesti koht üleilmses säästva arengu eesmärkide indeksis	10 (2020)	17(2025)	≤10
14.	Ookeani- ja mereökosüsteemid	2. Mereliikluse turvalisuse ja merekeskkonna kaitse tagamiseks ning meremajanduse arendamiseks mereseire arendamine, mere- ja lennupääste ning merereostuse võimekuse tagamine ja arendamine				
14.	Ookeani- ja mereökosüsteemid	3. Looduskaitse ja metsanduse reform (tagada tõhus ja säästlik ressursikasutus, metsade hea tervislik seisund, elurikkus, vastupanuvõime kliimamuutustele ja hea süsiniku sidumise võime)	Kaitstavad merealad	18,7% (2019)	19,3% (2023)	

Eesti iga-aastame eduaruanne

15.	Elurikkus ja maismaa-ökosüsteemid	1.Roheüleminekusse panustavate lahenduste läbiv kasutuselevõtt ja seda toetav planeerimine koostöös KOVidega kliimamuutuste leevendamiseks, kliimamuutuste mõju vähendamiseks ja nendega kohanemiseks, elurikkuse suurendamiseks ja säilitamiseks, elukeskkonna mitmekesistamiseks, keskkonnahoidliku elukorralduse ja külastuskeskkonna edendamiseks	Keskonnatrendide indeks	69,4 (2020)	72,2 (2024)	87
15.	Elurikkus ja maismaa-ökosüsteemid	2.Looduskaitse ja metsanduse reform (tagada tõhus ja säästlik ressursikasutus, metsade hea tervislik seisund, elurikkus, vastupanuvõime kliimamuutustele ja hea süsiniku sidumise võime)	Majandusmetsa osakaal metsamaast	74%	70,2 (2024)	70%
15.	Elurikkus ja maismaa-ökosüsteemid	3.Rohereformi elluviimine avaliku, era- ja kolmanda sektori koostöös (sh roheinvesteeringute edendamine, roheenergeetika edendamine, keskkonna- ja kliimateadlikkuse suurendamine, andmete kättesaadavuse parandamine, roheoskuste suurendamine, liikuvusreform, elurikkuse taastamine jne	Kasvuhoonegaaside heide transpordisektoris	2544,56 kt CO2 ekv (2018)	2647,95 kt CO2 ekv (2023)	CO2 1700 kt
16.	Rahu, õigus ja tugevad institutsioonid	1. Julgeoleku ja turvalisuse tagamine ning kriisideks valmisoleku parandamine (sh diplomaatiline tegevus, hübriid- ja küberohtude maandamine, suure mõjuga taristuarendused, varustuskindluse tagamine, riigiasutuste, KOVide, kogukondade ja elanikkonna kriisideks valmisoleku suurendamine)	Usaldus riigi institutsioonide vastu (Eurobaromeeter)	KOV: 56% Vabariigi Valitsus: 43%, Riigikogu: 40% (2019)	KOV: 51% , Vabariigi Valitsus: 38%; Riigikogu 31% (2024)	KOV: 60% Vabariigi Valitsus: 50%, Riigikogu: 50%
16.	Rahu, õigus ja tugevad institutsioonid	2.Tsiviil- ja sõjalistes operatsioonides osalemine ning partnerite võõrustamine Eestis nii sõjalise kohaloleku raames kui ka osalejatena meie juhitud keskustes	Positsioon globaalse kohalolu indeksi edetablis (Elcano globaalse kohalolu raport)	88 (2019)	85(2024)	≤89

Eesti iga-aastame eduaruanne

17.	Üleilmne koostöö eesmärkide saavutamiseks	1.Eesti potentsiaali võimendamine võõrsil ning tugevate külgede, identiteedi ja pärandi süsteemne jagamine maailmaga (sh majandusdiplomaatia ja turismi arendamine) ning arengukoostöö võimaluste kasutamine	Positsioon globaalse kohalolu indeksi edetablis (Elcano globaalse kohalolu raport)	88 (2019)	85(2024)	≤89
17.	Üleilmne koostöö eesmärkide saavutamiseks	2.Üleilmse eestluse edendamine ning Eesti kultuuri nähtavuse ja kättesaadavuse toetamine välismaal (sh kodanikudiplomaatia arendamine ja konsulaarteenuste kättesaadavuse parandamine)	Positsioon globaalse kohalolu indeksi edetablis (Elcano globaalse kohalolu raport)	88 (2019)	85(2024)	≤89
17.	Üleilmne koostöö eesmärkide saavutamiseks	3.Tsiviil- ja sõjalistes operatsioonides osalemine ning partnerite võõrustamine Eestis nii sõjalise kohaloleku raames kui ka osalejatena meie juhitud keskustes	Positsioon globaalse kohalolu indeksi edetablis (Elcano globaalse kohalolu raport)	88 (2019)	85(2024)	≤89